UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

bis oĩbus deficientibus, aut poſt mortẽ omniũ vſus nõ fuit, ſed dixit, ſi neq; Florus neq; Soſia hęredes eſſent, nã hæc verba cõiunctiua, & copulatiua cõcurſum oĩum cõtinent, vt ibi cũ ſim. veluti p Alex. in d. conſi. 92. circa fi. Rurſus Pau. de Caſt. in d. conſi. 269. dũ voluit ſubſtitutionẽ factã in toto poſt mortem oĩum ab vltimo moriente factã eſſe cenſeri, loqui vř in terminis d. l. codicillis ff. de vſuf. leg. in fi. prin. quã allegat; ergo ſm illam debet intelligi arg. eorũ, quę habẽt per Bar. in l. non ſolũ §. liberationis verba ff. de libe. leg. Si itaq; poſt mortẽ omniũ, qui eſſent honorati, facta fuiſſet, & in tota re relicta, ab vltimo facta dici nõ debet, vt declarat Bar. in d. l. codicillis, qđ optimè facit ad euitãdum illud, qđ voluit Pau. & ſequutus eſt Alex. q his ſuis dictis cõis opinionis ſcribentiũ quietem turbarunt. Plura quippe alia pro cõplemento huius materiæ dicenda eſſent, & ad cãm facietia, verum quia certus eſt mihi præfixus terminus, quem excedere nequeo, idcirco huic conſultationi finem impono, offerens me, ſi opus fuerit, prædicta plenius attingere.

SVMMARIVM.

1 *Dictio vt ſupra, ſcripta, & ſimilia ad caſum prius expreſſum diſpoſitionem reſtringunt.*

2 *Annus cœptus qñ habetur pro completo, & nu. 5. & 10.*

3 *Fideicommiſſum dicitur onus, & grauamen.*

4 *Ante dicitur, quod omnino eſt ante.*

5 *Antę iunctũ tempori certo momento non tranſeunti, ſed tractum ſucceſſiuum habenti qñ tempus præcedens ſolum, & quando etiam tempus ſpecificè expreſſum includat.*

6 *Inſti tuo verbum in hac diſpoſitione inſtituit, & ſubſtituit per fideicommiſſum directè non capitur.*

7 *Subſtitutio fideicõmiſſaria facta de extraneis, & non deſcẽdentibus poſt mortem pluriũ cum expreſſione nominis collectiui, hoc modo, & ſi oẽs filij mei hæredes inſtituti ſine filijs deceſſerint, fratres meos ſubſtituo, ad hoc, vt locũ habeat, & ſubſtituti admittantur, quid requiritur.*

8 *Hæc verba in caſu, & caſibus prædictis mentẽ teſtatoris ſolum ad caſum expreſſum reſtringunt, vt ſecũdũ proprietatem verborum diſpoſitio intelligatur.*

9 *In fideicommiſſis ſemper interpretatio ad fauorem filiorum ſumenda eſt.*

10 *Fauor publicus fauori filiorum æquiparatur.*

11 *Subſtitutus pupillariter filio impuberi ẽt in legitima pupilli p fideic. grauari põt, & quid eueniente caſu fideicõmiſſi reſtituere debeat, quidve detrahere poſſit infra nu. 26.*

12 *Quæſita ex pupillari ſubſtitutione quando in reſtitutionem fideicommiſſi veniant.*

13 *Subſtitutio pupillaris quãdo in fideicommiſſo facto filio puberi contineatur.*

14 *Subſtitutio fideicõmiſſaria facta vltimo morienti ſimpliciter abſq; expreſſione bonorũ, ſeu quottæ cõmodum pupillaris in reſtitutione non comprehendit.*

15 *Subſtitutio facta poſt mortẽ plurium vltimo morienti ſimplicitet ſolũ in portione ſua facta cẽſetur, ſecus ſi in omnibus bonis, vel in tota hæreditate nu. 17.*

16 *Argumentum de prælegatis ad pupillarem ſubſtitutionem quoad terminos reſtitutionis fideicommiſſi procedit, Contra infra nu. 29.*

18 *Argumentum à ceſſante ratione legis fortius eſt, quàm argumentum à contrario.*

19 *Prælegata quando in reſtitutionem fideicommiſſi veniunt.*

20 *Illud, qđ ex pupillari capitur, de hæreditate pupilli dicitur.*

21 *Subſtitutio fideicõmiſſaria facta de tanto, & non de toto cõmodum pupillaris non comprehendit.*

22 *Succedens per fideico. ei, qui impuberi ſubſtitutus eſt, pupillo, & non teſtatori ſuccedere dicitur.*

23 *Subſtitutũ filio pupillariter poſſe à patre per fideico. grauari quoad omnia bona pupilli vndecunq; quæſita, in fauorẽ filij impuberis eſt introductum.*

24 *Subſtitutio fideicommiſſaria facta ſubſtituto pupillariter filio dicitur prouiſio filij, & nõ onus, ac quatenus duret, & ad quæ extendatur.*

25 *Subſtitutus per fideicõmiſſum ei, qui filio impuberi pupillariter ſubſtitutus eſt, matrem filij impuberis ab eius luctuoſa hæreditate non excludit.*

27 *Pauli Caſtr. doctrina in l. ex tribus C. de inoffi. teſta. declaratur, vbi vult cõmodũ pupillaris in reſtitutionem fideicõmiſſi venire.*

28 *Subſtitutio reciproca mixta cũ compendioſa per hæc verba vos inuicẽ ſubſtituo vulgariter, pupilla. & per fideico. facta duobus filijs, vni impuberi, & alteri puberi, an reſpectu impuberis vt pupillaris valere poſſit.*

29 *Pręlegata aliquo reſpectu de portione hęreditatis ipſius grauati immediatè eſſe dicuntur.*

30 *Id, quod cohæres ex pupillari capit, propriè, & immediatè portio ſua non dicitur.*

31 *Prælegata in fideicõmiſſo, quo quis de reſtituendo portionẽ ſuam fuit grauatus, non veniunt.*

32 *Id, quod per pupillarem capitur, & quod per fideico. quoad illud, an in reſtitutionem fideicommiſſi veniant, differunt.*

33 *Subſtitutio fideicõmiſſaria facta poſt mortẽ oĩum oĩbus, & facta poſt mortem omnium vltimo morienti differunt.*

34 *Filius grauatus per fideico. legitimam, & trebellianicã detrahere poteſt.*

35 *Id, quod ex pupillari capitur, an abſq; aliqua deductione legitimæ, vel trebellianicæ ſit reſtituendum.*

36 *Filij primi gradus grauati per fideico. ſub cõditione fructus in trebellianicam non imputant.*

37 *L. iubemus C. ad treb. habet locum etiam, qñ filius per fideicom. extraneo ſub conditione reſtituere rogatus eſſet.*

38 *Filij, & deſcendentes ſemper in fideicõmiſſis ſunt extraneis fauorabiliores.*

39 *Relatio ad proxima ſolum fit cauſa euitandi abſurdi.*

40 *Filius pupillariter alteri filio ſubſtitutus, & per fideic. extraneo reſtituere grauatus fructus in trebellianicam, quam ex portione pupilli detrahit, non imputat.*

41 *Argumentum de falcidia ad trebellianicam procedit. Falcidiæ appellatione trebellianica continetur.*

42 *Falcidia ex prohibitione alienationis bonorum à teſtatore prohibita detrahi cenſetur.*

43 *Expreſſa teſtatoris diſpoſitio plus, quàm tacita operatur.*

44 *Pater filijs primi gradus trebellianicæ detractionem expreſsè, vel ſaltem tacitè prohibere non poteſt.*

45 *Trebellianicam, ſeu falcidiam poſſe à teſtatore prohiberi nouo iure eſt introductum.*

46 *Limitatio, & declaratio noua auth. ſed in ea. C. ad l. Fal. & tex. in corpore, vnde ſumitur.*

47 *Trebellianica per non confectionẽ inuentarij non amittitur.*

48 *Intellectus ad §. illo adiecto cum ſeq. in auth. de hæ. & Fal.*

49 *Grauatus per fideic. vniuerſale, etiam nullo confecto inuentario, nihil vltra vires hæreditarias reſtituere tenetur.*

50 *In legitimam ea imputantur, quæ ex patrimonio, & iudicio defuncti capiuntur, declara vt infra nu. 56.*

51 *Filia fœmina, quæ à ſucceſſione pp maſculos ex diſpoſitione ſtatuti excluditur, põt ex prouiſione teſtatoris deficientibus maſculis ad legitimam, & ſucceſſionem vocari, declara, vt infra. nu. 58.*

52 *Qui ad aliquam partem etiam minimam admittitur, alteri partem facit perinde, ac ſi in totum ſuccederet.*

53 *Stante ſtatuto, ꝙ filia cum maſculis ab inteſtato non ſuccedit, ſi pater maſculũ inſtituerit vniuerſaliter, ac filiã fœminam vltra dotes ſuas in decem, filia ſupplementũ legitimæ petere non prohibetur: Contrarium infra nu. 59.*

54 *Filia fœmina, ſtante ſtatuto fœminarum propter maſculos excluſiuo, qui hæreditatẽ adiuerũt, habetur pro extraneo, nec ad partem legitimæ admittitur.*

55 *Pater nullo modo legitimam filij diminuere poteſt.*

Diſpoſitio

…teſtatoris ſemper eſt interpretanda, vt iuri cōmu-… nis ſit.

…excluſa ſimpliciter à ſtatuto ſemp̄ durat excluſa …

…menta facta in re ſubiecta fideicōmiſſo opera, & sū… ſunt deducēda, & ipſorum propria ſunt.

…menta facta in re alteri obligata, vel alterius, quam … debebat, ipſius facientis eſſe dicuntur, & donec ſol… locus eſt retentioni.

…menta in re facta cum fructibus perceptis compen… declara, ut nu. 64.

…percepti à filijs, hæredibus grauatis non debent cū … mentis in re fideicōmiſſo ſubiecta factis cōpenſari.

…ſatio quid ſit, quodq́; de re mea ad aliam rem meam … poteſt.

EPITOME.

…STITVTIO fideicōmiſſaria facta filijs …icem pupillariter, & vulgariter ſubſtitutis …ditione, ſi oēs ante vigeſimū quintū annū … an locū habeat, ſi altero mortuo in pu… alter ingreſſus vigeſimum quintum an… illum compleuerit, decedat.

… pupillari ſubſtitutione percepta vtrū in … ſimpliciter facti reſtitutionē veniant: & …niant, vtrum ex illis ſaltem trebellianica …

…ti per fideicōmiſſum ſub cōditione fru…os in trebellianicam nō imputant, licet …us eſſet ſubſtitutus, & an idem ſi in tre… ex bonis pupilli deducenda, cui pupillari …, & poſtea reſtituere alteri per fideicom…uati fuerunt.

…bitione alienationis ad certum tēpus fi… nunquid trebellianica prohibita eſſe dicat̄. … confectione inuentarij an trebellianica …

… filiabus vltra dotes pro omni portione …ptimæ vtrum filij legitimam diminuat.

…ramēta facta in re fideicommiſſo ſubiecta …um fructibus iudicio teſtatoris perceptis …ſentur.

…ASVS CONSILII.

…VIDAM Philippuſmaria de Bolo-gnettis ſuū vltimū teſtm̄ cōdidit, in quo inter alia filios ſuos ſibi hæredes vniuer-ſales inſtituit his verbis, in oībus aūt alijs …mobilibus & immobilibus &c. eius hr̄des …les inſtituit, nominauit, & eſſe voluit Mar-…niū, & Cōſtātiū fratres, & filios legitimos, …les ipſius teſtatoris, & quoſcūq; alios eius …ſculos naſcituros &c. æquis portionibus, …icē ſubſtituit vulgariter, & pupillariter, pro … mandās dictis eius filijs, & hæredibus, ac il-…ber, ꝗ ipſi, vel aliquis ipſorū nō poſſint, nec … bona aliqua īmobilia hr̄ditaria vdere, nec … modo, ſeu titulo alienare, aut in aliū trāsfer-… ſint ætatis annorum vigintiquinq;, ſine ex-…cētia, conſenſu, & volūtate vnius ex eius fra… alienationē aliter factā nullam eſſe voluit. … dictus teſtator p̄ hæc verba ſubſtituit, & ali-…orū eius filiorū decedēte ante vigeſimum-annū ſuæ ætatis ſine filijs legitimis, & natu-…ali decedēti ſuperuiuentē, & ſuperuiuentes … prædefuncti filios maſculos non in capita, … ſtirpes p̄ fideicōmiſſum ſubſtituit; Et ſi cōtin-… oēs eius filios maſculos legitimos, & natura-… quā vigeſimū quintū ſuæ ætatis annū cōple-uerint, ſine filijs legitimis, & nālibus decedere, tunc & eo caſu ipſe teſtator voluit, ꝗ gubernatio, & regimen bonorū immobiliū dn̄æ Gentili eius vxori relictū ſit finitū, & in hoc caſu dictę do. Gētili ducatos trecentos, ac etiā alimenta in caſu viduitatis iure legati reliquit, itē & eo caſu quoq; iure inſtitutionis, ac oī meliori modo, quo pōt, Iuniperę, & cuicunq; alteri eius filiæ legitimæ, & nāli vltra dotes, & mobilias eis relictas ducatos ſeptingētos auri largos reliquit: & hoc pro oī portione, & rata legitimæ, & pro oī eo, & toto, qđ ipſi, alijsq; eius filijs deberi poſſet, ſeu quouis modo in, & de bonis ipſius teſtatoris petere valerēt, cū clauſula, ꝗ dicta Iunipera, ac cæteræ eius filiæ legatis prædictis ꝯtentæ ſtare debeant, & nihil vltra petāt quod ſi ſecus factū erit, ipſas dictis relictis priuauit, ꝓut in dicto teſtō cōtinet̄. Et in caſu, & caſibus prædictis decedētibus, vt ſupra, oībus eius filijs maſculis legitimis, & naturalibus eius hæredibus vniuerſalibus ante vigeſimumquintū ſuę ętatis annū, & prout ſupra dictū eſt, tūc, & eo caſu, & caſibus prædictis vltimò ſic decedēti ipſe teſtator Albertū, Ioānembaptiſtā, & Hieronymū ſuos fratres legitimos, & naturales, & Vincētiū quoq; eius fratrē naturalē tm̄, ac quemlibet eorū, & prędefuncti, ſeu prędefunctorū filios maſculos legitimos, & naturales in ſtirpes, & nō in capita inſtituit, & ſubſtituit per fideicōmiſſū: pluraq́; dictus teſtator diſpoſuit, & ordinauit. Cōdito itaq; dicto teſtō præfatus teſtator ſuperſtitibus duobus filijs maſculis legitimis, & nālibus impuberibus, hoc eſt Marcoantonio, & Conſtātio, ac Iunipera eius filia legitima, & naturali mortuus eſt: Deinde Marcuſantonius in pupillari ætate cōſtitutus vitā cū morte cōmutauit, ſuperſtite Conſtātio eius fratre illi, vt ſupra, vulgariter, & pupillariter ſubſtituto. Poſtremo Conſtātius alter filius agens annū xxiiij. & ingreſſus xxv. nondū tñ perfectum teſtatus diem ſuā extremā clauſit, ſuperſtitibus Alberto, Io. Baptiſta, & Hieronymo ſuis patruis ſibi ī teſtō paterno, vt ſupra, ſubſtitutis: Qui Conſtantius in vltimo ſuo eulogio pluribus legatis diuerſis perſonis factis in effectu ſibi hr̄des vniuerſales inſtituit quoad vſūfructū do. Gētilem eius matrē, & Iuniperā ſororem, quo verò ad proprietatē prædictā Iuniperā ſibi hæredē vniuerſalē cū quibuſdā ſubſtitutionibus de ꝗbus in dicto ſuo teſtō, inſtituit, & eſſe voluit. Stātibus pręmiſſis, de pluribus dubitari contingit, primo, an per mortē Conſtantij vltimo loco mortui abſq; filijs, & deſcendētibus euenerit caſus, & cōditio ſubſtitutionis fideicōmiſſarię, per quā Albertus, & fratres cum effectu ad fideicōmiſſum inuitati dicūtur. Secundo præſuppoſito ſed nō cōceſſo, ꝗ locus ſit fideicōmiſſo, an in reſtitutionē fideicōmiſſi veniant oīa bona Marciantonij, in quibus ipſe Conſtātius ſucceſſit ex pupillari ſubſtitutione, & ſic an cōmodū pupillaris ſub reſtitutione fideicōmiſſi cōprehendat̄. Et dato abſq; veri præiudicio, ꝗ veniat, an aliqua legitima, & quæ, & qualis ſit detrahenda. Tertio, an fructus interim percepti per Cōſtantium in trebellianicā imputent̄. Quarto, an ex eo, quod Phillippuſmaria teſtator oīum ſuorū bonorū hæreditariorū alienationē prohibuit, trebellianicā prohibuiſſe dicat̄. Quinto, an ex eo, qđ Conſtātius abſq; beneficio legis, & inuentarij hæreditatē adiuit, beneficium deducēdi trebellianicā amiſerit. Sexto, an legitima debita Cōſtantio, & Marcoantonio iure naturæ minor eſſe cēſeat̄ ex eo, qđ vltra dotes relictas Iuniperæ, & alijs filiabus ſuis teſtator iure inſtitutionis in caſu, quo locus eſſet fideicōmiſſo, eiſdē ducatos ſeptingētos auri largos reliquit, & hoc pro omni portione, & rata legitimæ, vt ſupra in teſtō continet̄, & conſequēter

an id,

an id, qđ dictæ Iuniperæ, cæteriſq; filiabus iure inſti-
tutionis in caſu, quo fideicōmiſſum effectū haberet,
relictū fuit, in legitima debita dicto Conſtantio iure
naturæ ſit cōputandū, illamq; minuere dicaẽ. Septi-
mo, an fructus percepti per Conſtantium iudicio te
ſtatoris, hoc eſt pendente caſu fideicōmiſſi ſint com
penſandi cum melioramētis factis in bonis fideicō
miſſo ſubiectis sũptibus, & induſtria ipſius Cōſtātij.

CONSILIVM LXXIX.

ET ſi dubia in narratione facti ſupra ꝑ-
poſita ſunt iuris apicibus, vt inquiunt
Bal. & Pau. de Ca. in l. ex tribus in fi. C.
de inof. teſt. & colligiẽ ex ſubtili diſpu-
tatione, quā præter morē in caſu nr̄o
fecit Paulus iurecōſultus in l. q filiū §. ſabinus ff. ad
treb. ac ēt ex ijs, quæ doc. legiſtæ ponunt in l. marcel
lus in prin. & in §. qdam liberis, & in l. ita tn̄ §. qui ſu
ſpecta, & in l. mulier §. cū proponereẽ, iuncta l. ſceuo
la ff. ad Treb. nec nō in l. iubemus C. eo. tit. latè in c.
Raynutius maximè p Imolā extra de teſta. in qbus
locis, ac alijs cōpluribus hm̄oi difficultates exami-
natæ reperiūtur, tn̄ qa hæc quotidiana ſunt, plenius
ea attingā, vt in ſimili dixit idē Paulus in l. legaui ff.
de libe. lega. Quod ſi fortè me longiorē forè ꝯtinge
ret, mãæ amplitudo, cãæ magnitudo, & conſilia ma
ximorū virorū hinc inde emanata me excuſabūt.
¶ Capio ergo primū dubiū, in quo quæriẽ, an caſus
fideicōmiſſi euenerit, & ad fauorē Alberti, fratrūq;
de Bolognetis, ꝙ locus ſit reſtitutioni fideicōmiſſi,
plura facere videnẽ, in primis verba fideicōmiſſariæ
ſubſtitutionis, qbus dr̃, & in caſu, & caſibus prædi-
ctis ſic decedentibus oibus eius filijs maſculis legiti
mis, & nãlibus &c. ante annū vigeſimū quintū ſuæ
ætatis, & prout ſupra dictū eſt, tūc, & eo caſu, & caſi-
bus p̃dictis vltimo ſic decedēti inſtituit & ſubſtituit
p fideicō. prædicto Albertū, & fratres &c. Noto illa
verba ante annū vigeſimū quintū, & prout ſupra di-
ctū eſt, nā ſupra dictū fuit, qn̄ oēs decederēt ante vige
ſimū quintū annum completū, vt ſupra in verſic. &
caſu, quo &c. ibi mori ante, quā cōpleuerint vigeſi-
mū quintum annū, ergo hoc idē dici, & cēſeri debet
repetitū in illa cōditione fideicōmiſſo adiecta, vt in-
telligaẽ, qn̄ omnes filij. ante vigeſimū quintū annū
completū decederent pp illa verba, vt ſupra dictum
1 eſt, † quæ ſui natura diſpoſitionē, ſeu ſubſtitutionē
declarare, & ad caſū prius expreſſum reſtringere ſo-
lēt. vt colligiẽ ex no. p Bar. in l. j. §. hoc edicto ff. de po
ſtulā. q dicit, hęc verba ſupraſcripta, ſeu vt ſupra ſcri
ptū eſt, vel vt ſupra dictū eſt, eſſe referēda non ſolum
ad proxima, ſed ēt ad oīa pręcedentia, qn̄ hoc cōmo
dè fieri pōt, ſecus ſi nō cōmodè, tunc. n. ad proxima
tm̄ eſſent referenda: Sed in caſu noſtro hæc verba an
te vigeſimum quintū annū, vt ſ̃. dictū eſt, cōmodè ad
caſū ſupra expreſſum referri poſſunt, qn̄ oēs ante, q̃
vigeſimum quintū annum cōpleuerint, decederent
ergo &c. faciunt, quæ habenẽ expreſsè in quodā cō-
ſilio poſito inter cōſilia Alex. nu. 52. vol. 4. col. 6. vbi
habeẽ, ꝙ ex quo teſtator in ſubſtitutione dixit poſt
mortem omniū prædictorū ſuorum filiorū præmo
rientiū ſine filijs maſculis legitimis, & naturalibus,
vt ſupra, p illa verba vt ſupra teſtator voluit declara
re ſubſtitutionē illā præcedentē factam de filijs ſuis
decedentibus ſine filijs legitimis, & naturalibus ſim
pliciter, vt intelligatur de filijs maſculis legitimis, &
naturalibus, dicendo vt ſupra, qa illa dictio, vt ſupra
oīa præcedētia determinat l. j. C. de diuer. reſcrip. l. j.
C. de libe. preter. l. talis ſcriptura ff. de leg. j. & c. cum
dilecti de donati. cū ſim. ibi allegatis: Sed in caſu no-
ſtro Marcuſantonius, & Conſtantius ambo ante vi-
geſimū quintū annum completū ſine filius deceſſe-
2 runt, ergo caſus fideicommiſſi euenit. ¶ † Secundo
quamuis fauore filij, cui hr̄ditas patris eſt quaſi de-
bita, annus cęptus pro completo habeaẽ in caſu, qn̄
ſub mentione certæ ætatis ipſe à patre fuiſſet ad hæ
reditatem ſuā per fideicōmiſſum inuitatus, puta di-
cēdo, cū filius meus ad vigeſimū quintū annū perue
nerit, volo, vt ei hr̄ditas reſtituaẽ, qa ſatis eſt ipſū fuiſ
ſe ingreſſum annū vigeſimum quintū, quamuis nō
cōpleuerit, cū annus cœptus quoad fauorē ſuū pro
cōpleto habeaẽ, vt in l. qui filiū §. ſabinus ff. ad Treb.
& ibi Bar. Pau. Caſt. & alij cōiter, Bal. Saly. & alij in l.
ex his C. qn̄ dies leg. ced. tn̄ regulariter, vbi fit mētio
de certa ætate p dinumerationē annorū, nō ſufficit
vltimū annū eſſe inchoatū, niſi verè perfectus fuerit
l. non putabā ff. de cōdi. & dem. d. l. ex his, & dicit gl.
in l. 3. §. minorē ff. de mino. quā cōiter doc. ſequunẽ,
multumq; ibi, & in d. l. nō putabā cōmendant, ꝙ vbi
agiẽ de fauore, annus cœptus pro completo habeẽ,
ſed vbi de odio, vel ſimus in caſu indifferēti, ſecus eſ
ſet: At in caſu noſtro nō agiẽ de fauore filiorū, qbus
ætas annorū vigintiquinq; adijciẽ, ſed potius de gra
uādo ipſos onere fideicōmiſſi in caſu, quo ipſi ante
3 vigeſimum quintū ſuæ ætatis annū decederēt, † qm̄
fideicōmiſſum dr̃ onus, & grauamen l. cohæredi §.
filiæ ff. de vulg. & pup. Alex. in l. Lucius in vlt. colu. ff.
de vulg. & pup. & in l. in teſtō poſt Pau. de Caſt. C. de
mil. ar. c. Raynutius, & c. Raynaldus extra de teſt. & l.
cū acutiſſimi C. de fideic. ergo debet intelligi de an-
no vigeſimo quinto verè cōpleto, & perfecto, vt ſen
ſus ſit, ꝙ ſi ante vigeſimum quintū annū completū
deceſſerint &c. fratres teſtatoris per fideicōmiſſum
ſubſtituti dicātur: verū ambo filij teſtatoris in caſu
noſtro ante vigeſimum quintū annū completū de-
ceſſerunt, ergo locus eſt fideicōmiſſo. ¶ Præterea in
d. l. qui filiū §. ſabinus ſolus fauor filij non operaẽ, vt
ſatis ſit, annū vltimū fuiſſe inchoatum, ſed & plura
alia, hoc eſt paupertas filij ad hæreditatē paternā in-
uitati, itē qa agiẽ de hæreditate paterna quaſi debita
filio ſibi acquirēda, itē ibi verborū, de qbus ibi, pro-
prietas adeſt, itē quia filius, ſeu filia ex eo deſcendēs
erat in poſſeſſione bonorū, vt ibi habeẽ p gl. & doct.
maximè Imolā, & Caſ. ac ēt in d. l. nō putabā, & in d.
l. ex his: At in caſu noſtro nec de fauore filij agiẽ, nec
etiā ipſi fideicōmiſſarij ad bona hæreditaria inuita-
ti, ſi filius ante vigeſimū quintū annū decederet, sūt
pauperes, nec in poſſeſſione bonorū, ergo nō ſumus
in caſu, in quo ſatis ſit vltimū annū vigintiquinq; eſ
ſe inchoatū, ſed debet intelligi de verè ꝯpleto: Quo
fit, vt fideicōmiſſo locus ſit, cū ambo ſine filijs ante
vigeſimū quintum annū perfectū deceſſerint. ¶ Pre
miſſis tn̄ non obſtātibus, ꝯ̃riam opinionē ex infra di
cēdis veriorem eſſe arbitrator, & primò, qm̄ ex quo
teſtator his verbis vſus eſt, oībus eius filijs maſculis
ſic ante vigeſimum quintū annum decedētibus, ca
ſunt omni reſpectu, & ſimpliciter ante vigeſimum
4 quintū annū intelligenda, qa † ante dr̃, quod eſt om
nino ante, vt inquit Bal. in d. l. ex his in 2. oppo. C. qn̄
dies leg. ced. & hoc p text. quē ſic intelligit reſpectu
illius cōditionis ibi appoſitæ, ſi deceſſerit ante vigeſi
mum annū, in d. l. q filiū §. ſabinus ff. ad Treb. & pro-
5 ut infra ſtatim inducā. ¶ † Præterea vbicūq; huic di
ctioni ante iungiẽ tp̄s certum, qđ momento nō tra-
ſit, ſed tractū habet ſucceſſiuū, puta dicēdo ante de
cē annos, ante viginti, & ſic de ſingulis, tp̄s præcedēs
ſolū includiẽ, & nō qđ ſpecificè exprimiẽ, vt ſi dico
ante duodecimū diē, totus dies vndecimus includiẽ
& duodecimus excludiẽ, vel ſi dico ante vigeſimū
annū, ſolū decimus nonus integer includitur, & nō

annus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vigeſimus,nec pars illius,vt eſt tex.clarus in l.
ſi is §.j.ff.de ver.ſig.ſcḋm vnam lecturã, vt ibi in
tñ hoc,qñ tp̃s ad fauorẽ grauati puta debi
toris adiectũ, qm̃ vt maiorẽ dilatione habeat,
ſi ante diẽ finitũ,ſeu ante calẽdas finitas , nõ
inchoatas,vt eſt tex. in l.ſi qs ante,l. eũ q §.q ita,
ſtipulationes nõ diuidunt in fi.ac vbiq; p doc. ma
Pau.Caſt.ibi poſt gl.ff.de verb.obl.Ex qbus in-
fert qñ hoc ad fauorẽ nõ tendere,ſed potius ad
onus filij,ſecus eſſet:Sed in caſu noſtro tp̃s xxv.an-
ni expreſſum cũ dictione ante ad fauorẽ filij gra-
uati nõ fuit adiectũ,ſed potius ad ipſum grauãdũ,vi-
delicet vt teneat fideic.reſtituere,quod eſt onus d.l.
cohæredi §.cũ filię ff. de vul.cũ ſi.magisq; filius ipſe
grauaret,ſi ante xxv.annũ completũ intelligeret, er
go in caſu noſtro ſolũ totus annus xxiiij.includit de
bet,& excludi xxv.¶ Tertio hęc verba,ſi ante xxv.an
num deceſſerint,ſunt cõditionalia,qbus filius ſub cõ-
ditione grauat,vt colligit ex ijs.q̃ ponũt Io.de Imo.
& alij in l.ſeius ſaturninus ff.ad Treb. ergo ve-
rè,& pprie intelligi,ac verificari debẽt l.mæuius l.q
in fi.ff.de cond.& dem.Bar.& alij in l.Gallus §.qd ſi tm̃
ff.de lib.& poſth.Sed verè,& pprię ante annũ xxv.is
deceſſiſſe dr̃,q oĩno,omniq; reſpectu ante xxv.annũ
deceſſit,nã in terminis nr̃is ante dr̃,q oĩno eſt ante,
& q ante finitũ eſt,& faciũt,quæ habent per Bal.in tit.
de pace conſtã.il j.per Rom.in d.l. q ante kalẽdas ff.
de verb.obl.& Fulg.in l.2.§.creditũ ff.ſi cer.pe. licet
ipſe aliud tenere velit.Et in caſu, quo reperiret , ꝙ illa
verba ante diem &c.exponerent hoc eſt ante fini
tum,tamen illud non eſſet regulare,neq; ſcḋm propriã
ſignificationem, ſed ex quodam ſpeciali fauore, vt
apparet ex ijs,quæ ponũt ſcrib.maximè Pau.de Ca.
in d.l.q ante kal.& in d.l.ſtipulationes nõ diuidunt
Et ſic in terminis noſtris hęc verba cõditionalia
ſunt intelligẽda,qñ oẽs ante xxv.annũ omnino,om-
niq; reſpectu,& cõſequenter ante xxv.annũ inchoa-
tum.¶ Quarto præſuppoſito,ꝙ ex mente teſtatoris
intelligerent etiã de anno xxv.completo, qa hoc per
verba ſua,& prout ſupradictũ eſt,repetitum cẽſeret,
adhuc dico conditionẽ prædictã defeciſſe,& cõſe-
quenter fideicõmiſſum effectũ ſortiri non debere ,
quia ſi fauor filij adeſſet,intelligendo, ꝙ annus cœ-
ptus pro completo habeat,tunc fit interpretatio,vt
annus pro cõpleto, ſi vero non eſſet fauor, ſed po-
tius grauam.& onus,tũc hmõi interpretatio facien-
da non eſt l.filiũ §.qui ſabinus,& ibi doc.oẽs,præſer
tim Iaſ.poſt Bar.& ſcriben.in d.l.ex his,iũcta d.l.nõ
ſolũ,& eſt bona gl.quam cõiter doc. approbãt
ff.de minorem:Sed in caſu noſtro, in quo Con
ſtantius inchoato anno ætatis ſuæ xxv. nondũ tñ
completo deceſſit,ſi fieret interpretatio, vt annus cœ
ptus haberetur pro completo , hoc ad fauorẽ ipſius
filij tenderet,quia ſic onere fideicõmiſſi mi-
nime grauaretur,ſi vero fieret interpretatio,vt annus
cœptus pro cõpleto non haberet,ſic magis grauare
tur,quia per totũ xxv.annũ cõpletũ grauatus diceret,
ergo in caſu noſtro, vt Conſtãtius filius onere fidei-
cõmiſſi minus grauatus ſit , eſt facienda interpreta-
tio, vt ille,q poſt xx.annum ſolũ inchoatũ deceſſit,
poſt annũ xxv.præfectũ dicat deceſſiſſe,& ſic ad eius
fauorem annus cœptus pro cõpleto habeat:qbus ſtan
tibus ſequitur, ꝙ conditio fideicõmiſſi defeciſſe dr̃.
¶ Quinto prædicta cõcluſio cõfirmat, aliter quoq;
dato, ſed nõ cõcedendo,& præſuppoſito, fideicõmiſſum fuiſſe
factum ſub cõditione, ſi oẽs filij ante xxv. annũ com-
pletum, & finitũ deceſſerẽt ſine filijs, Nam ſubſtitutio
fideicõmiſſaria,de qua agitur,& de qua in verſi.illo
& in caſu,& caſibus prædictis ſic decedẽtibus oĩbus
ſine filijs &c.facta fuit in caſu,& caſibus, qñ oẽs filij
nõ in pupillari ætate decederẽt,ſed poſt pupillarẽ an
te annũ tñ xxv.qm̃ in caſu,quo ipſi in pupillari æta-
te decederent teſtator aliter,q̃ p viã fideicõmiſſi pui
dere voluit,hoc eſt p ſubſtitutionẽ directã pupillarẽ
vt ex verbis teſtĩ apparet ĩ illa parte immediatè poſt
hr̃dũ inſtitutionẽ poſita,in qua eos inuicẽ pupillari-
ter ſubſtituit &c.& ſic in caſu quo in pupillari ętate
decederẽt,iux.l.in pupilllari cũ ſim.ff.de vul. & pup.
& ideo fideicõmiſſariæ ſubſtitutioni locus eſſe non
potuit in caſu,quo in pupillari ętate decederẽt,ar.c.
cũ pater de teſt.in 6.l.cohæredi §.cũ filiæ ff.de vul.&
pup.fideicõmiſſaria ergo facta dicet,locumq; habe-
bit in caſu quo poſt pupillarẽ ætatẽ decederẽt,vt in
l.precibus C.de impub.& al.ſubſti.Bar.in d.l.cẽturio
ff.de vul.& pup.& Imola in d.c.Raynutius.qđ ex ver
bis teſtĩ clarè apparet,vbi primo ĩſtituit, ſcḋo ipſos
filios adinuicẽ ſubſtituit,tertio in caſu,quo vnus al-
teri pręcederet ante vigeſimũ quintũ annũ,p fideic.
ſubſtituit,& ſic poſt aditã hæreditatẽ,qa tũc fideicõ
miſſaria locũ habet.Quarto loco p fideic. ſubſtituit
fratres in caſu, quo oẽs filij inſtituti decederẽt ante
vigeſimumquintũ annũ,& nõ in pupillari ætate,ſed
poſt pupillarẽ,qm̃,vt ſ.dictũ eſt,in caſu,quo in pupil
lari decederẽt,eis p pupillarẽ fuit prouisũ.¶ Nec ob
ſtãt illa verba in vltima ſubſtõne appoſita ĩſtituit, &
6 ſubſtituit p fideicõ.† qm̃ & ſi fuit expreſſũ verbũ in-
ſtituit,qđ eſt ſui nã directu ad ea,quæ habent per Io.
And.in d.c.ſi pater,& per Bar.in d.l. cẽturio. & in d.
c.Raynutius,tñ illa oĩno ſubſtitutio fideicõmiſſaria
eſſe dr̃,& illud verbũ inſtituit nõ capit directè, ſed p
fideicõmiſſum pp verba ſubſequentia , & ſubſtituit
per fideic.vt no.conſuluit Decius in conſi. 86. vol.j.
col.j.per no.per Bar.in d.l.centurio col. antepenult.
¶ Præterea in caſu huius vltimæ ſubſtitutionis fidei
cõmiſſariæ teſtator nõ filios,nec deſcendentes ſuos
ſubſtituit,ſed fratres eius,q extranei hr̃des dñr,iuxta
tex.in §.cæteri Inſti.de hær.quali,& differen. Modo
7 ſic,† vbicũq; ſubſtitutio fideicõmiſſaria eſt facta de
extraneis,& nõ de deſcendẽtibus poſt mortẽ pluriũ
cũ expreſſione nominis collectiui , ſeu vniuerſalis
hoc modo,& ſi oẽs filij mei hr̃des inſtituti ſine filijs
decederent,ſubſtituo fratres meos,ſeu alios,q de fi-
lijs,& deſcendentibus teſtatoris non eſſent,ad hoc,
vt ſubſtituti admitti poſſint,requirit, ꝙ verè, & pro-
priè cõditio ſubſtitutioni adiecta adimpleat , & ſic
ꝙ oẽs filij inſtituti,qbus ſubſtitutio facta fuit,eo mo
do deceſſerint , quo teſtator cogitauit , & maximè
cũ ipſe dixerit, ꝙ oĩbus eius filijs decedentibus ante
vigeſimumquintũ annũ ſine filijs in caſu , & caſibus
prædictis fratres ſubſtituebat,& ſic voluit fratres ſo
8 lũ admitti in caſibus expreſſis , † hæc enim verba in
caſu,& caſibus pręd ictis reſtringunt,& declarãt mẽ
tem teſtatoris fuiſſe ſolũ in caſibus expreſſis ſubſtitu
tos admitti debere iuxta quæ habent ĩ d.cõſ.52.vol.
4.conſiliorum domini Alex.Barb.in d.c.Raynutius
col.87.& habetur per Petrum de Anc.in conſi.357.
col.3.ver.tertio quæro,facit l.Gallus in princ.iuncta
gl.in verb.tunc ff.de lib.& poſth.l in ſubſtitutione ff.
de vulg.& pup.vbi dicunt,ꝙ illa verba tunc, & eo ca
ſu,ſeu in caſu,& caſibus mentem teſtatoris,eiuſque
diſpoſitionẽ ad caſum expreſſum reſtringunt, vt ea
ſcḋm proprietatẽ verborũ intelligatur;ergo cũ ſubſti-
tutio in caſu noſtro facta fuerit in caſu,quo oẽs filij
ante xxv.annũ decederẽt,poſt tñ pupillarẽ ſubſtitu-
tionem,vt ſupra,& non deſcendentes, ſed extranei,
hoc eſt fratres ſubſtituti fuerint,ſequitur,quòd ſub-
ſtituti admitti nequeunt,nec debet,niſi conditio il-
la verè,& propriè ſit adimpleta,& ĩ caſu ſuo,de quo
teſtator cogitauit , hoc eſt caſu, quo oẽs filij ſui an-
te vigeſimumquintũ annũ,& poſt pupillarẽ ętatem

decederent, hęc enim ſubſtitutio fideicōmiſſaria ſo
lum in hoc caſu, & nō in alio facta eſſe dicitur, & re
fert, an fideicōmi. ꝑ noīa collectiua, vniuerſalia oēs,
quilibet, vterq;, de deſcēdētibus teſtatoris facta fue
rit, & tunc ex cōiecturata mēte illius eſſe videtur, ꝙ
ſi cōditio ſm proprietatē verborū nō adimpleatur,
vt q̱a nō oēs eo modo, quo teſtator expreſſit deceſ-
ſerint, ſubſtitutus ſaltē ēt ꝯtra proprietatē verborū
admitti poſſit, vt eſt caſus in l. hr̄des mei. §. cū ita ff.
ad tre. an verò facta ſit de extraneis, q̱a tūc verba ꝯdi
tionis, verè, & ꝓpriè adimpleri debēt, ac eo modo,
quo teſtator expreſſit, & ſic ſecundū verborū ꝓprie
tatē, vt not. declarat Bar. in d. §. cum ita in fi. ver. ibiq;
doct. cōmuniter, & ꝑ ſcribē. habeṫ in l. pe. C. de im-
pub. ꝑ Alc. cōſ. 55. vol. 4. col. 9. Sed in caſu noſtro, in
facta fuit ſubſtitutio de fratribus teſtatoris, ſicq; ꝺ ex
traneis per noīa collectiua videlicet omnibus defi-
ciētibus, & ī caſu, quo oēs decederēt ante vigeſimū
quintū annū poſt tn̄ pupillarē ætatē, vt ſupra demō-
ſtraui, oēs filij teſtōris poſt pupillarē ætatē n̄ deceſſe-
rūt, q̱a Marcuſan. impubes deceſſit, & ſic ī caſu, quo
ſubſtitutio fideicommiſſaria facta nō fuit, nec in ca-
ſu de quo teſtator cogitauit, ergo caſus fideicōmiſſi
nō dr̄ eueniſſe. Cōfirmatur hoc ex ijs ēt, quæ voluit
Ang. & ſequitur Pau. Caſt. in l. hæredes mei §. cū ita
ff. ad Treb. qui limitando illū text. dicunt, ꝙ vbicūq;
poſt mortē omniū puta per hæc verba, ſi oēs deceſ-
ſerint ſine filijs, ſubſtitutio vltimo morienti in por
tione ſua facta fuerit, ad hoc, vt ſubſtitutus admittaṫ
requiritur, ꝙ cōditio illa eo modo fuerit adimple-
ta, quo fuit expreſſa, & teſtator cogitauit. attēta ver-
borū proprietate, & non pręſumpta mente, nec affe
ctione teſtatoris, adeo, ꝙ in oībus conditio ſm ver-
borū proprietatē eſt adimplenda, & ita ſequiṫ Soz.
ibi: At in caſu noſtro, veluti dictū eſt, ſubſtitutio fa-
cta fuit, ſi oēs ante xxv. annū poſt pupillarem ætatem
deceſſerint, & ſimpliciter vltimo morienti, quo ca-
ſu ſolū in portione ſua facta dr̄, vt infra latius dicā, &
habetur per Soz. in d. §. cū ita colu. 2. in quarto caſu
cum ſim. infra allegādis, ergo ſumus in caſu, in quo
hæc conditio, ſi omnes deceſſerint ante xxv. annū,
& poſt pupillarem ętatē, verè, & propriè in vtroque
tā in Marcoantonio, q̄ in Conſtantio adimpleri de-
buit: ſed ſic eſt, ꝙ ſolū in Conſtantio eſt adimpleta,
& nō in Marcoantonio, ergo fideicōmiſſo locus eſ
ſe nō dr̄. Et ſequendo prædictā cōcluſionē, ſupereſt,
vt adductis pro ꝯria parte reſponſum accōmodeṫ.
¶ Non obſtat igiṫ in primis, ꝙ teſtator voluerit fra-
tres ſuos ꝑ fideic. ſubſtituere in caſu, quo filij ſui an-
te 25. annū completū decederēt, vt patet ex illis ver
bis ante 25. annū, & prout ſupra dictū eſt, quæ repe-
tunt idē, qđ ſupra dictū fuerat, & cōſequenter caſum
qn̄ oēs ante xxv. annū completū decederent, qui ca
ſus euenit, qm̄ Marcuſanto. oīno ante xxv. annum ēt
inchoatū deceſſit, & Cōſtātius ante xxv. ſaltem fini-
tum, & cōpletum. Quia breuiter ex præmiſſis rn̄de-
tur, primo, ꝙ etiā præſuppoſito ipſum teſtatorē vo-
luiſſe ſubſtituere fratres ī caſu, quo oēs filij ante xxv.
annum completū decederēt, tn̄ dico, ꝙ non oēs an-
te xxv. annum completū deceſſerunt, q̱a Cōſtātius,
qui iā cœpto xxv. anno obijt, iuris cenſura iā cōple-
to, & finito xxv. anno obijſſe dr̄, cū annus cœptus ꝓ
cōpleto habeaṫ, ex quo ad fauorē ipſius filij tēdit, vt
minus grauatus cenſeatur, ac ab onere fideicōmiſſi
releueṫ per ea, quæ habenṫ in d. l. filium. §. ſabinus cū
ibi no. per ſcrib. & in locis s̄. alle. ¶ Secundo rn̄deo,
ꝙ licet verū eſſe ēt attenta propria verborū ſignifi-
catione, ꝙ oēs filij ante completū xxv. annū deceſſe
rint, tn̄ non eſt verū ipſos oēs ante poſt pupillarē ęta
tem deceſſiſſe, & ſic in caſu, quo ſubſtitutio fideicō-
miſſaria in terminis noſtris facta eſſe dr̄, & in quo
propriè cōditio fideicōmiſſo adiecta adimpleri de
buit ex mente, & volūtate teſtatoris, q̄ in ꝯditionib⁹
primū locū obtinet. l. in conditionibus primū locū
ff. de cōd. & dem. ergo caſus fideicōmiſſi nō euenit,
vt ex prędictis latius colligiṫ. ¶ Tertio rn̄deo, ꝙ illa
verba, & prout s̄. dictū eſt, oīa præmiſſa nō referunt,
ſed ſolū proxima, qm̄ ad oīa cōmodè, & ſine alteri⁹
grauamine referri nō poſſunt, quo caſu per hæc ver
ba ſolū ad proxima fit relatio, & nō ad oīa præcedē-
tia, vt ꝑ Bar. in d. l. j. §. hoc edicto ff. de poſtul. Propte
rea nō ſimpl̄r ad oīa, ſed ſolū ad ea fiet relatio, q̄ ipſe
teſtator de ducatis ſeptingentis filiabus relictis ꝑ oī
carū legitima, & portione ſua diſpoſuerat, quodq;
ipſe ꝯtentæ ſtare deberēt, nihilq; vltra petere poſſēt,
alioquin dicto legato priuatæ dicerenṫ, hæc. n. teſta-
tor dūtaxat repetere voluit, videlicet ꝙ in caſu, quo
fratres admitterentur ex ſubſtōne facta in caſu, quo
oēs filij ſui ante xxv. annū decederēt, intelligerētur
vocati cū illo onere dādi dictos ducatos ſeptingen-
tos, & ꝙ filiæ cōtētæ ſtere deberēt &c. Et ſic per illa
verba, prout s̄. dictū eſt, fiat relatio ad proxima, & n̄
ad illa, q̄ reſpectu cōplemēti annorū xxv. dicta erāt:
& ita intelligēdo, ac interpretādo hoc ad fauorē filij
9 grauati tēdit, vt minus grauatus ītelligaṫ, † & ſemꝑ
hæc interpretatio in fideicōmiſſis ad fauorē filiorū
ſumēda ē, vt min⁹ grauati, & plus honorati cēleanṫ
d. l. hr̄des mei §. cū ita, d. l. q̱ filiū §. ſabinus cū ſi. s̄. al-
leg. l. cū acutiſſimi C. de fideic. l. q̱ dotē ff. de do. præ-
leg. ¶ Non obſtat id, ꝙ ſecundo loco dicebaṫ, ꝙ ex
quo teſtator dixerat ante xxv. annū, debet intelligi
de eo cōpleto, ex quo in caſu noſtro de fauore filio
rū nō agiṫ, ſed potius de eorū grauamine ꝑ ſuperius
adducta, Quia rn̄detur, ꝙ intelligere hęc verba, ſi an
te annū xxv. videlicet cōpletū, & finitū deceſſerint,
ex hoc filius teſtatoris magis grauareṫ, quā intellige
re ante xxv. annū oīno, & oī reſpectu, qm̄ ſic vltimo
loco filius minus grauari diceret, vt clarè patet, & te
tigi s̄. Et vbicūq; ex hoc, ꝙ annus cœptus habeaṫ ꝓ
cōpleto, ſequiṫ filij fauor, habeṫ tūc ꝓ cōpleto, vbi-
cūq; verò odiū ſequereṫ, ſecus eſſet, q̱a ad fauorē fi-
lij fit interpretatio, vt annus cœptus pro cōpleto ha
beaṫ, vel nō, ſm qđ illi magis fauorabile eſſet, vt ha-
10 betur in d. §. ſabinus, † & faciūt, q̄ in ſimili dn̄r ꝑꝑ fa
uorē publicū, qm̄ quatenus hoc, ꝙ annus cœptus ꝓ
cōpleto habeaṫ, tendit ad fauorē publicū, pro com-
pleto habeṫ, quatenus verò ꝯ, minimè, vt colligitur
ex d. §. ſabinus in fi. ver. & ibi hoc voluit Io. de Im. fa
uorq; publicus in hoc fauori filiorū æquiparatur, vt
apparet ex d. §. ſabinus, & faciūt no. per gl. in d. l. 3. §.
minorē, & hæc ſunt de mente ſcrib. in locis præalle.
in d. l. nō putabā, & in d. l. ex his: Sed in caſu noſtro ip
ſi filio eſt fauorabilius, vt illa verba oīno, & oī reſpe
ctu ante xxv. annū, & ſic ēt inchoatū intelliguntur, vt
dictū eſt, & dixit Bal. in d. l. ex his, ergo &c. ¶ Nō ob-
ſtat §. ſabinus: Quia primo rn̄deri pōt, vt aliàs dictū
fuit, fauorē ipſius filij Cōſtātij operari, vt ex quo an-
nū xxv. ingreſſus eſt, licet nō perfecerit, tn̄ perinde ē,
ac ſi illis cōpletis, & finitis deceſſiſſet, quo caſu fidei
cōmiſſarios excluſiſſet, veluti ſupra latius oſtēſū eſt.
Præterea ſi rectè tex. ille ꝯſidereṫ, ad literā ꝓbare vr̄,
ꝙ illa cōditio, ſi deceſſerit ante vigeſimū annū, eua-
neſcat, quamprimū is annū xx. fuerit ingreſſus, dein-
de ante illū completū mortuus ſit? Quod ſi ita eſt, ſe
quiṫ, ꝙ in caſu noſtro ille tex. probat cōditionē illā,
ſi ante vigeſimumquintū annū deceſſerint, de qua
teſtō, dici defeciſſe, quāprimū Cōſtantius xxv. an
fuit ingreſſus, q̄uis ante ipſum completum deceſ
rit. Et ꝙ d. §. ſabinus hoc probet, clariſſimè iudicio
meo ex verbis illius oſtēdiṫ, nā ibi duo erāt fideicō
miſſa

diuerſis pſonis, diuerſiſq; cõditionibus facta,
alterũ tãtũ effectũ habere poterat, qa vltimũ
ſicut primi ſub cõtraria condõne factũ erat, &
diuerſiſq; cõdõne ſolũ iureconſult⁹ ibi diſputat,
Sabinus quidã, filio, & filia prius exhęredatis,
vxorẽ hr̄dem, quã per fideicõmiſſum graua
dere hr̄ditatẽ filio maſculo, ſi ipſe ad annũ
veniret, ſiq; filius ante xx. annũ decederet, graua
debere reſtituere filię ſuę fœminę, & ſic am-
fideicõmiſſa ſub diuerſa cõdõne facta fuerũt, vt
euenit, ꝙ filius ĩgreſſus fuit annum xx., quo nõ
completo deceſſit: dubitatũ fuit, an locus ſit fideicõ-
miſſo facto filio, an vero fideicõmiſſo facto filię ſub
conditione, ſi filius ante xx. annum deceſſerit: De-
cernitur locũ fuiſſe fideicõmiſſo facto filio ſub il
la conditione, ſi ad xx. annum ꝑuenerit, ex quo n. filius
annum fuit ingreſſus, ille annus ꝓ cõpleto ha-
beri, conditio eueniſſe dr̄, nõ aũt fuit locus fideicõ-
miſſo ipſi filiæ ſub cõditione prædicta, & ita ibi
conditione fideicõmiſſi fuit excluſa, tãquã eius
conditio non euenerit, ſed ſolius primi: Infertur er-
go ex illo textu, ꝙ ex eo, ꝗ fili⁹ ibi poſt an
num inchoatum, non tñ perfectũ deceſſit, ea con
ditio, ſi deceſſerit ante annum xx. adimpleta non di-
citur eueniſſe, quia aliàs filia ad fideicõmiſſum
admitteretur, cuius cõtrariũ vult ille tex. Eodẽ mo
do in caſu noſtro hæc conditio, ſi ante xxv. an
num deceſſerint, ex eo deficere pariter dicit, ꝙ Con
ſtantius xxv. annum fuit ingreſſus, & ante illũ cõ-
pletum mortuus eſt, quoniam, vt inquit Bal. in d. l. ex
facto, §. ſi quis rogatus, ſi quis retuli, propriè in terminis noſtris, & d. §.
ſi quis rogatus dicitur, quod ẽ oĩno ante. ¶ Venio ad
ſecundam difficultatẽ, videlicet poſito, ſed nõ cõceſſo,
quod fratribus Conſtantij fideicõmiſſo ſit locus, an to
tam portionem Marciantonij, totũq; id, quod Conſtãtius
ex pupillari ſubſtitutione de bonis illius ꝯſequutus
eſt, in reſtitutione fideicõmiſſi abſq; alicuius legiti
mæ detractione veniat? Et prima facie concludendũ
videtur, totũ id eſſe abſq; alicuius legitimæ detra-
ctione fideicõmiſſarijs reſtituendũ, quia licet pater
filium impuberẽ per fideicõmiſſum in legitima
iure naturæ grauare nequeat iuxta l. quoniã,
in prioribus, & l. ſcimus, §. repletionis in fi. iuncta noviſſima C. de inoffi. teſta. nec ẽt in alijs bo
nis, quæ aliunde habuit, quam ex bonis paternis, ſi q
dem quem non honoro, non grauo. l. ab eo. C. de fidei
commiſſ. & l. ſi heredi, §. cũ filiæ. ff. de vul. & pup. & probat
tex. in c. raynutius extra de teſta. Tamẽ † hr̄des ſucceden
tes filio impuberi ab ĩteſtato, & magis ipſum pu
pillariter ſubſtitutum, ꝗ in oĩbus bonis filij pupilli
ſuccedit, iuxta l. ſed ſi plures §. ad ſubſtitutos ff. de
vulg. & c. ſi pater de teſt. in 6. grauare põt per fidei
commiſſum durãte tñ pupillari ętate, adeo, ꝙ hoc mo
do fideicõmiſſum ſubſtitut⁹ capere, & cõſequi po
teſt omnia bona pupilli, ac ẽt legitimam iure naturæ
debitam, in qua filius ipſe aliàs grauari nõ potuit, vt eſt
text. ſingularis in l. ſi fundũ ꝑ fideicõ. ĩ fi. aliàs eſt. l. ſi
filio, §. ult. de leg. j. & ibi Bar. Imo. & doct. oẽs: idẽq; vo-
lunt communiter. ĩ l. ex tribus C. de inoffi. teſt. Bart. Ale.
& Iaſ. in d. §. ſi quis & Imo. in l. j. in fi. ff. de vul. & pup. Bal. in l. cũ
virum col. 2. C. de fideicom. Ale. in cõſ. 67. vol. j. ĩ fi. 2.
& conſ. 22. vol. 3. in vlt. col. quorũ rationẽ aſſignãt
Paul. Caſt. & alij in d. l. ſi fundũ per fideicom. in fi. &
hæc eſt communis opinio, cũ qua omnes pertrãſeunt: Sed
in caſu noſtro Conſtãtius qui Marcoantonio ex pu
pillari ſubſtitutione ſucceſſit, per fideicõ. reſtituere
fratribus teſtatoris rogatus fuit, ergo ipſe, ſeu hr̄des
eius reſtituere tenentur totam portionẽ, omniaq; bo
na Marciantonij abſq; deductione legitimę ipſi Mar
ciantonio iure naturæ debitæ. ¶ Et Paul. Caſt. in d.
l. ſi fundum, quem Ale. ibi, ac Moder. ſequunt̄, inquit,
formãdo ꝓpriè quæſtionẽ in terminis noſtris, qñ pa
ter duos filios impuberes habes illos hr̄des inſtituit,
ac inuicẽ pupillariter ſubſtituit, & in caſu, quo oẽs
quãdocunq; decederẽt, vltimo morienti quẽdã puta
Titiũ ſubſtituit: euenit caſus, ꝙ alter ex filijs in pupil-
lari ætate deceſſit, & ſic ſuperſtes virtute pupillaris
ſubſtitutionis oĩa bona pupilli habuit, deinde alius
fili⁹ poſt pupillarẽ ætatẽ deceſſit, cõdito teſtõ, ĩ quo
hr̄dẽ, puta Caiũ ĩſtituit, Titius ſubſtitutus ꝑ fideicõ.
totã portionẽ, omniaq; bona impuberis abſq; alicu-
ius legitimæ deductione petebat, itẽ portionẽ vltimi
decedẽtis, detracta legitima, & trebellianica, hæres
vero vltimi decedẽtis, hoc ẽ Caius dicebat ex vtraq;
portione legitimã, & trebellianicã eſſe detrahendã,
& reliquũ reſtituendũ: Determinauit ibi Paulus, gra
uatũ ꝑ fideicõ. poſſe ex pſona ſua de eius portione
detrahere legitimã debitã iure naturæ, ĩ qua ipſe gra
uari nõ potuit, itẽ & trebellianicam, quæ eſt quarta
reſidui, quam quilibet extraneus occaſione reſtitu-
tionis detrahere poſſet, vt eſt tex. in c. raynutius, & c.
raynaldus extra de teſt. ibiq; ꝑ oẽs, & eſt cõis opinio
ẽt legiſtarũ, ſed reſpectu portionis fratris impuberis,
quã ex pupillari ſubſtitutione habuit, ex pſona ſua le
gitimã detrahere nõ põt, qa fratri in bonis fratris le-
gitima nõ debetur, niſi turpi pſona inſtituta, l. fratres
cũ ibi no. C. de inoffi. teſt. nec ẽt ex pſona fratris, cui
ex pupillari ſucceſſit, quoniã in illa ipſe ſubſtitutus
per fideicom. grauari potuit, vt ĩ d. l. ſi fundum in fi.
ſed benè de portione fratris impuberis trebelliani-
cam, & ſic quartã partem detrahere poterit, quoniã
cum grauari potuerit, & ĩ ea portione impuberis ab
eius patre ꝑ fideicõ. fuerit grauatus, de ipſa trebellia-
nicã põt detrahere, quã qlibet extrane⁹ grauatus de-
traheret ar. d. c. raynutius: Ita dicit Pau. Caſt. & ſequit̄
Ale. in d. l. ſi fundum per fideicõ. ex cuius verbis deci
ſio quæſtionis noſtræ habetur: & Bal. in d. l. cũ virum
col. 2. C. de fideic. dicit, ꝙ ſi pupillariter ſubſtitutus fi
lio impuberi reſtituere alteri ꝑ fideicom. fuerit gra-
uatus, legitimã quoq; iure naturæ debitã reſtituere
tenetur, qa licet filius in illa grauari nõ potuerit, ta-
men tanquã pupillariter ſubſtitutus grauari potuit
d. l. ſi fundum per fideicom. in fi. ibiq; Io. de Imo. Tre
bellianicã tamẽ de bonis pupilli ex pſona ſua detra-
het, ex quo per fideicommiſſum grauatus fuit illã re
ſtituere, prout potuit, ſecus ſi pupillo fuiſſet per fidei
com. ſubſtitutus, & poſtea alteri reſtituere grauatus,
tunc. n. nõ ex pſona ſua, ſed filij impuberis legitimã,
& trebellianicã de bonis pupilli ad eũ ex ſubſtitutio
ne fideicõmiſſaria ꝑuentis poſſet detrahere, vt ibi in
quit Bal. Sed ſic eſt, ꝙ in caſu noſtro Conſtãtius fuit
pupillariter, & ſic directè fratri ſuo Marcoantonio
ſubſtitutus, & poſtea grauatus per fideicõ. fratribus
teſtatoris reſtituere, ergo de portione Marciantonij
legitimã debitam iure naturæ detrahere non poteſt,
ſed ſolũ trebellianicã non ex perſona Marciantonij,
qa ipſe grauatus non fuit, ſed ex pſona ſua, ex quo ꝑ
fideicõmiſſum reſtituere eſt grauatus per prædicta:
ita expreſsè volunt Caſt. & Bal. in locis præallegatis,
cũ qbus doct. cõmuniter pertranſire videtur. ¶ Ter-
12 tio conſidero, † ꝙ ex quo pater primo pupillariter
ſubſtituit, deinde per fideicõmiſſum grauauit ipſum
Conſtantium reſtituere fratribus teſtatoris ſub con
ditione, q̄ poſt pupillarẽ, eiuſq; effectũ ẽ extitura, &
ſic quoad ordinẽ ſcripturæ, & ĩtellect⁹ pupillaris ſub
ſtitutio fideicõmiſſariã p̄cedit, ſequit̄, ꝙ ĩ reſtitutio
ne fideicõmiſſi id venire debet, qđ ex pupillari graua
tus habuit, ſicuti dicimus de p̄legatis, q̄ in reſtitutio
nẽ fideicõmiſſi veniunt, quãdo ante ſubſtitutionẽ fi
deicõmiſſariã facta fuerũt, illamq; ſaltẽ quoad ordi-
nem intellectus præcedũt, vt in l. marcellus §. quidã

liberis.ff.ad trebel.& ibi Bar.& ſcriben.& Salicet.in l.
cũ virũ C. de fi deicom. Itaq; vidẽt velle in his ter-
minis Bar.& cõmuniter alij, vt ꝑ Alex.ꝗ relatis octo
opinionibus cum Bar. opinione pertrãſit in l.ita tñ
§.qui ſuſpectã ff.ad trebell. & optimè ad ꝓpoſitũ fa-
ciunt no.ꝑ Bar.quẽ doct.alij.ſequuti ſunt in l.ſcæuo-
la ff.ad trebe.ꝙ ſi à teſtatore duo filij adinuicẽ ſubſti
tuti fuerunt,ac vltimo decedens reſtituere extraneo
grauatus fuerit, tunc dicetur grauatus reſtituere nõ
ſolũ id,qđ ipſe iure inſtitutionis habuit, & ſi portio-
nẽ ſuã ſed ẽt,ꝙ de portione coheredis ex fideicõmiſ
ſaria,ſubſtitutione habuit, vt eſt de mente Bar.in d.l
marcellus §.ꝗdã liberis, & hoc refert,ac ſequit̃ Ale.
in conſi.66.volum.ij.colu.4.& ſic Bar. & Alex.loqui
vidẽtur ẽt in caſu, quo vltimo morienti ſubſtitutio
ſimpliciter facta eſſet, vt in caſu noſtro.Et Petrus de
Anc.in cõſ.ſuo 67.col.ij.verſ.deſcẽdo ad ſubſtitutio
nem, ponendo caſum, qñ ſubſtitutio pluribus filijs
puta duobus facta fuit, quorũ alter erat pubes, alter
verò impubes,ꝗ adinuicẽ ſubſtituti fuerũt,deinde vl
timo moriẽti extraneus fuit ſubſtitutus, inquit,ꝙ in
reſtitutionẽ fideicõmiſſi venit omne id, qđ vltimo
decedens habuit quodq; ad eum de portione primi
decedentis ꝑuenit ꝑ ea, q̃ ponit Bar. in d.l.marcellus
§.quidã liberis,& Bal.in d.l.ex tribus,& ipſe grauatus
ex qualibet portione legitimã, & trebelianicã ratio-
ne reſtitutionis detrahere poterit, ita inquit ibi Pet.
đ Anc.& hoc expreſsè,vt dixi, voluit ĩ terminis Bal.
in d.l.cũ virũ col.ij.Ex p̃dictis ergo ꝯcludẽdũ eſſe vi-
detur,ꝙ in reſtitutione huius fideicõmiſſi,ſi verũ eſt
caſum reſtitutionis eueniſſe, dictus Cõſtantius reſti
tuere id teneatur,qđ de bonis,& portione Marciãto
nij habuit.Et Ale.in d.l.ita tñ §.qui ſuſpectam,vbi la
tè hunc articulum examinat,concludit,ꝙ ſi fideicõ-
miſſum fuit cõditionale, & ſimpliciter reſpectu bo-
norũ,& portionis ſuæ factum, ipſeq; grauatus ſpõte
hr̃ditatẽ adiuiſſet, ſi ſubſtitutio pupillaris quoad or-
dinẽ ſcripturæ,& intellectus fideicõmiſſum p̃cedat,
tunc id,qđ ex pupillari habuit,reſtituere fideicõmiſ-
ſario tenetur,ſicut de p̃legatis dicit̃, vt habetur, in d.
§.ꝗdã liberis, ſed caſu noſtro fideicõmiſſum fuit cõ-
ditionale,& ſimpliciter factũ reſpectu bonorũ,|& cõ
ſequẽter reſpectu portionis ſuæ iuxta l. ſi titius ff.de
lega.iij& grauatus ſponte hr̃ditatẽ adiuit, ac fideicõ-
miſſum ſubſtitutionẽ pupillarẽ ſubſequit̃ quoad or
dinẽ ſcripturæ,& ĩtellectus,vt ex tenore,& ſerie teſtĩ
pater ergo in reſtitutionem fideicõmiſſi ẽt omne id
venire debet,qđ grauatus ex pupillari habuit.¶ Præ-
dicta confirmantur ex ijs,quæ magis in indiuiduo re
fert Alex.in d.§. qui ſuſpectam in caſu quæſtionis po
ſitæ per Ang. quando teſtator duobus impuberibus
ſubſtitutionem fecit, illas adinuicẽ pupillariter ſub-
ſtituẽdo,deinde omnibus,& poſt mortem omniũ fi-
deicommiſſariam ſubſtitutionem đ extraneo fecit,
ſi omnes ſine filijs decederent,& contingat alterũ al
teri ex ſubſtitutione ſucceſſiſſe, quoniã eueniẽte ca
ſu,quòd alter poſtea ſine filijs moriatur, ipſe omne
id reſtituere tenebitur,qđ à primo ex pupillari ſubſti
tutione habuerit abſq; alicui⁹ legitimæ detractione,
nã ipſe ẽt reſpectu legitimæ grauari potuit,quãuis fi-
lius impubes nõ potuerit,vt in d.l.ſi fundũ per fidei-
cõmiſſum in fi.& habetur per Bal.& alios in d.l.ex tri
bus,& in d.l.cũ virũ: Sed in caſu noſtro primo facta
fuit ſubſtitutio pupillaris adinuicẽ, deinde poſt mor
tẽ omniũ fideicõmiſſaria de extraneis,hoc eſt de fra
tribus teſtatoris,ergo &c.¶ Corroborãtur hæc quo
13 que† ex ijs,quæ in terminis voluit Bal.in d.l.ex tribus
in vlt.colu.qui in primo puncto, in quo quærit,vtrũ
pupillaris ſubſtitutio includat̃ in fideicũmiſſo facta
filio puberi, dicit Bart. in d.l.ita tamẽ §. ꝗ ſuſpectam
dicere,ꝙ aut primo pupillariter ſubſtituit, ſecũdo ꝑ
fideicõmiſſum,& tũc in fideicõmiſſo totũ ꝯtinet, &
hic eſt caſus nr̃, & in his Bald. ſe remittit ad ea,q̃ ha-
bent̃ in d.l.marcellus §.ꝗdã libertis,vbi in p̃legatis fit
hæc diſtĩctio,aut p̃cedũt fideicõmiſsũ, aut eꝯ ad ea,q̃
habẽtur per Bar. in l.ſcæuola ff.ad treb.& in l.qui fun
dũ §.ꝗ filios ff.ad l.fal.Deinde in ſecũdo pũcto,ĩ quo
q̃rit,poſito,ꝙ cõmodũ pupillaris in reſtitutionẽ ve-
niat,nũquid de illo legitima, & trebellianica detrahi
poſſit, ſequẽdo opinionẽ Bar.de qua ſ̃.ꝓximè,dicit,
grauatũ per fideicõmiſsũ poſſe de portione ſua legi-
timã, & trebellianicã detrahere,ſed de portione fra-
tris,quã ex pupillari habuit,nihil,ſed totã,& integrã
fideicõmiſſario reſtituere debere: Hoc idẽ ipſemet
velle videtur in ꝯſi.ſuo 64 vol.3.inci.caſus talis eſt Ze
no veniẽs in verſ.ſuper eo,quo q̃ritur.¶ Non obſtat
d.§.ꝗ ſuſpectã à ꝯ̃rio ſenſu.vbi ꝓbat̃, ꝙ ſi fideicõmiſ-
ſarius ſpõte hr̃ditatẽ adiuit,& non coactè,ipſe nõ te-
neatur rſtituere id, qđ ex ſubſtitutione pupillari ha-
buit, ſed ſolum,qđ ex prima inſtitutione,vt dicebat
Ray.de For. ĩ d.l.ex tribus, veluti ibi Bal.refert,ac ẽt
vt Bar.tex.illũ inducebat, qm̃ debet intelligi,qñ pri⁹
ꝑ fideicõmiſsũ rogauit purè,deinde pupillariter ſub
ſtituit ꝯditionaliter,ꝗa omnis ſubſtitutio pupillaris
eſt cõditionalis, vt in l.j.ff.de vulg.& pup.& Inſti.eo.
in §.j.Vel ſaltẽ ſecũdũ ordinẽ intellectus, qñ fideicõ-
miſſaria p̃ceſſit,nã tunc id,qđ ex pupillari capitur,in
reſtitutionẽ nõ venit,niſi fideicõmiſſarius adire coa-
ctus fuerit, & ita ꝓcedat, & loquat̃ d.§.qui ſuſpectã
ſecũdũ Bar.ibi:at in caſu noſtro ſecũdũ odinẽ & ſcri
pturæ,& ĩtellectus fideicõmiſsũ pupillarẽ ſubſtitutio
nẽ ſubſequitur,quia factũ fuit ſub cõditione poſt ef-
fectũ pupillaris extitura, ergo id,qđ habuit Cõſtan-
tius ex pupillari ſubſtitutione, totũ abſq; aliqua di-
minutione reſtituere debebit. Quod ẽt ſuadetur, nã
vbicunq; pupillaris ſubſtitutio facta fuit,deinde fidei
cõmiſſaria in omnib⁹ bonis, tũc cõmodũ pupillaris
ſub reſtitutiõe venit,arg.l.cũ virũ C.đ fideic.& ꝑ Bar.
& cõiter doc.in d.§.ꝗ ſuſpectã,ibiq; Alex.ſi vero ſub-
ſtitutio fideicõmiſſaria facta ſit in bonis ſimpliciter,
aut in portione ſua,& ſic vltimi decedentis tũc ſi pu-
pilllaris p̃cedit,& fideicõmiſſaria ſaltẽ quoad ordinẽ
intellectus ſubſequit̃ cõmodũ pupillaris ĩ reſtitutio
nẽ venit.¶ Præmiſſis tñ nõ obſtãtibus,prout rectè ꝯ-
ſideranti non obſtare vidẽtur ꝯ̃riam ſequor ſñiam,ꝙ
& ſi ĩ caſu occurẽti fideicõmiſſo locus eſſe dicat̃, tñ
ſub illo cõmodũ dictæ pupillaris ſubſtitutionis cõ-
prehendi non dicat̃, & poſito abſq; veri p̃iudicio,ꝙ
cõprehenderet̃,Nũquid illud totũ abſq; aliqua dedu
ctione debeatur, videndũ eſt.Sad ante, quã ad huius
diſcuſſionem deueniã,concluſionẽ proximè traditã
iuribus,rationibus, & auctoritate ꝯfirmo,prius con
ſiderãdo,ꝙ ſubſtitutio fideicõmiſſaria vltimo moriẽ
ti facta fuit in caſu,& caſibus,in quibus, omnes ante
xxv.annũ ſine filijs legitimis, & naturalibus decede-
14 rent,|& qđ † hæc ſubſtitutio vltimo moriẽti ꝑ verba
generalia in omni eo,quod ad eum ex bonis,& hære
ditate defuncti perueniſſet,facta non fuit,nec ẽt in to
ta hæreditate,vel ĩ omnibus bonis,nec expreſsè ĩ par
te,& portione hereditaria ipſius grauati,ſed ſimplici
ter,& indiſtĩctè abſq; rerũ, bonorũ, vel alicuius por-
tionis dinumeratione per hæc verba,& omnibus ſic
decedentibus ante vigeſimũ quintum,annũ, & pro-
ut ſupra dictũ eſt, ſine filijs legitimis, & naturalibus
tunc in caſu, caſibus prædictis vltimo ſic decedenti
præfatos Albertum, Ioannem Baptiſtã,& Hieron.
mum fratres ſuos inſtituit, & ſubſtituit ꝑ fideicom
ſum. ¶ Quibus ſtantibus dico, quòd licet regulari
ter ſecundum diſtintionem, de qua in d.l.marcellus
§.quidam liberis,in d.l.ita tamen §.qui ſuſpectam &

Imola.ff.ad trebel.in d.l cũ virũ C.de fideicõ. in d.l.ex tribus C đ inoffi. teſta. & in pluribus quos longũ.eſſe referre,id,qđ ex ſuſtitutio pupillari pcipitur,in reſtitutionẽ fideicõmiſſi veni ibi docto. ponunt,& ſupra plenius deducta tamen qñ ſubſtitutio fideicõmiſſaria eſſet fa- moriẽti ſimpliciter,& indiſtinctè abſq; ali bonorũ,ſeu quartæ expreſſione de pſona extra- deſcendentibus non eſſet,tũc id,qđ ex ſub- pupillari capitur,p aliqua parte in reſtitu fideicõmiſſi venire non debet, ſed totũ penes ſponte hŕditatẽ adiuiſſet,remanere, vt pri videtur ex ijs,voluit Ioan.de Imo.in d.l. §.qui ſuſpectã,q propriè in terminis noſtris pupillaris ſubſtitutio duobus filijs impu ſimul inſtitutis ad ĩuicẽ ſit facta, deinde poſt omnium ſine liberis vltimo morienti ſimpli- fideicõmiſſum fuerit ſubſtitutus, tũc vltimo qđ ab alio fratre ex pupillari habuit,reſti- non tenebitur,cui fideicõmiſſi reſtitutio erit Hoc idẽ cõfirmaƭ ẽt ex ijs,q̃ voluit Angel. dixit, ꝙ ex quo ſubſtitutio fideicomiſſa- & poſt omnes generaliter per hæc ver- hŕditate, ſeu ex bonis pueneri, facta emolumẽtum, quod ex pupillari capitur, fideicõmiſſi reſtitutione ꝯtinet.hac ratione,quo omnib⁹, & poſt omnes in omni eo, qđ peruenieт, facta fuit,in hoc caſu ẽt prælegata nõ attẽto ordine ſcripturæ,ſeu intelle virum,& ibi docto.C.de fideicom.Bar. l.marcellus §.qdã liberis. Ergo ſecus erit poſt omnes vltimo tantũ decedenti ſim fuerit,quo caſu ſolum in portione vltimi facta cẽſeretur,vt p Sozin.in l.hŕdes mei. col.ij.in quarto caſu ff.ad trebel.& infra di id,quod ex pupillari capitur,de portione dicitur,nec de bonis teſtatoris ſed pupil reſtitutionem fideicõmiſſi nõ veniet arg.l. §.quindecim ff. de legat.3.& per Bartol.in l.in fi.ver.ff.ad trebel.¶ Secũdo hoc ꝯfirmo habuit Bal.in d.l.ex tribus circa finem: q & ip in terminis quæſtionis noſtræ, quãdo pater impuberes ad inuicem pupillariter ſubſti vltimo moriẽti p fideicõmiſſum extraneum dubitat,an cõmodũ pupillaris ſit reſtituen opinionẽ Bar.ĩ d.§.q ſuſpectã Itẽ opinio contrariũ tenẽtis,& tandẽ inquit verba teſta- eſſe cõſiderãda,quoniam ſi teſtator poſt omnium vltimo moriẽti extraneũ in tota ſubſtituerit,tũc tota hereditas in fideicõ- ergo expreſsè ibi Bal.innuit,ꝙ ſi ſubſti tota hŕditate facta non fuiſſet,ſed in portio- vltimi decedentis,commodum pupillaris ne non comprehenderetur, Idem vide Bal.in d.cõſ.ſuo 64.qui hoc examinat,& ſimpliciter cõprehendi dicit ſecundum Bar. in d.§.qui ſuſpectam, & hoc quando quod ordinẽ ſcripturę,vel intellectus fidei præcederet, vt quia fideicommiſſaria ſub conditione poſt effectũ pupillaris exti de Bal.ibi refert aliquos tenere,quòd com pupillaris indiſtinctè in reſtitutionem non grauatus coactè adiuiſſet.arg.d.§.qui ſuſpe Bar.quoq; tex. illum ibi põderat: ſed ta- quit illud eſſe intelligendum,quãdo fuiſ- de tanto & nõ de toto,hoc eſt nõ de om vel de tota hŕditate, & ꝯſequẽter nõ de ſed vel ſimpliciter,vel de portione ſua, verba teſti diligenter ſunt conſideranda,quę portio veniat in fideicõmiſſum,& nõ

dicũt hŕditatis,Hæc ſunt verba Baldi,ex qbus apertè infertur cõmodũ pupillaris ita demu eſſe reſtituendum,qñ quis grauatus fuit reſtituere totũ, puta omnia bona,ſua totã hŕditatem,vel hæreditatẽ ſimpliciter,ſecus ſi portionẽ ſuã,vel ſimpliciter,& ſic eẽt rogatus de tanto,& nõ de toto, qa tũc pupillare cõmodũ non eſſet reſtituendũ:& ita intelligatur d.§.qui ſuſpectã,q intellectus melior eſt, q̃ intellectus Bar.ibi, vt infra dicã.Sed ſic eſt, ꝙ in caſu noſtro Conſtãtius de tãto,hoc eſt de portione ſua fuit grauatus,ergo ſequitur,ꝙ id,qđ ipſe habuit ex pupillari de bonis Marciantonij, reſtituere nõ tenetur. ¶ Quòd autẽ Cõſtãtius, qui vltimo deceſſit, ſolũ de tanto,& ſic de portione ſua fuerit grauatus, ſatis apertè pbatur,nã ſubſtitutio fideicõmiſſaria per quã Albertus,alijq; teſtatoris fratres ſubſtituti fuerunt, poſt mortem omniũ vltimo decedenti ante vigeſimũquintũ annum ſimpliciter abſq; aliqua expreſſione bonorũ, quotę, vel hæreditatis facta fuit,vt ibi inſtituit, & ſubſtituit per fideicommiſſum præfatos Albertum, & fratres &c. ergo ſolum in portione ipſius vltimi decedẽtis facta
15 cenſeƭ,† quia vbicunq; ſubſtitutio facta eſt poſt mortem pluriũ vltimo morienti ſimpliciter,tunc ſolũ in portione ſua facta eſſe diciƭ,vt voluit do.meus Sozi. in l.hŕdes mei §.cũ ita col.2.in quarto caſu ff.ad trebel.poſt Bar.& alios doct.cõmuniter in l.vel ſingulis ff.de vulgar. & pupillar. ſup ſolutione ꝯrij l. Titia ſeio §.ſeia libertis.ff.de legat.ij.vt ẽt voluit Pau.Caſt.in terminis poſt Ang.in l.ſi pater impuberes ff.đ vulga. & pupilla.q in l.fi.circa dictũ ꝯriũ inquit, ꝙ quando vltimo morienti ſuſtitutio ſimpliciter facta eſt, tũc dũtaxat in eius portione facta diciƭ, & nõ ad inuicẽ: Et ait Ale.in d.l. pater filiam §.duobus in fi.ij. col.cũ ſeq.differentiã eſſe,an poſt mortẽ omniũ ſubſtitutio facta ſit vltimo morienti in omnibus bonis quia tũc inuicem ſubſtituti dicũtur,& vltimo moriens diceƭ grauatus reſtituere omne, qđ ex aliorũ portionibus habuit,an verò vltimo moriẽti ſimpliciter,& tũc ſolum in portione ſua, & nõ inuicẽ facta diceƭ,& ideò ſolum id ab ipſo erit reſtituendum, quod p portione ſua habuit:Idem voluit ipſemet Alc.cõſ.103 vol. 4.ſequitur Sozi.in conſi.113.vol.j.in verſi.aliquando ſubſtitutio &c.qui vltra alia per eũ allegat in d.§.cũ ita adducit ea, quæ voluit Bal.& Imol.in d.l.Titia ſeio §.ſeia libertis, vbi hoc idem etiam Cuma. voluit, idem tenuit Io.de Imo.& clarius in l.eum,qui nouiſſimus.ff.ad treb.dicẽs,quòd quando fideicommiſſaria eſt facta ſimpliciter vltimo moriẽti, ſolũ diciƭ facta ĩ portione illius,adeò ꝙ id,quod habuit ab alijs,q ſibi prædeceſſerunt, in reſtitutionẽ non venit, quod verũ eſſe affirmat Alex.in conſi.91.vol.j.col.iij. verſ. hoc etiam probatur ibi hoc idem expreſsè dicit: Idẽ quoque ſenſit Sozin. in l. qui duos caſus col.5.verſi. tertio,& vltimo ff.đ reb.du.inquiẽs,ꝙ ſubſtitutio vltimo moriẽti ſimpliciter facta ſolum in portione illius facta eſſe dicitur:itaq; ex his hęc opinio communis eſſe videtur,licet aliqui aduerſari velint.¶ Tertio principaliter,eodem retento fundamẽto, facit,ꝙ ex quo in caſu noſtro ſubſtitutio eſt facta poſt mortẽ omniũ vltimo morienti ſimpliciter,cenſeatur omnino,& ſolũ in ſua portione hæreditatis facta, vt dictũ eſt,ſequitur,ꝙ ſub reſtitutione fideicõmiſſi cõmodũ pupillaris ſubſtitutionis reſtituendũ nõ veniet,quoniã in hoc caſu ẽt illa prælegata nõ reſtituerentur, q̃ quoad ordinẽ ſcripturę,& intellectus fideicõmiſſum
16 præcederent:† Nam vt colligitur ex dictis doct.cõmuniter maximè Bar.Alex.Imo.Pauli,& aliorum in d.§. qui ſuſpectam, & Sozin.in d.l. marcellus §.quidã liberis,iuncta d.l.cum virum, vbi Salicet.Bald. & alij.C.de fideicõ.quoad terminos noſtros pcedit ar-

gumentũ de p̄legatis ad pupillarẽ ſubſtitutionẽ, in
caſibus enim, in q̄bus p̄legata in reſtitutionẽ fideicõ
miſſi venirent, in ijſdẽ ẽt cõmodũ pupillaris venit; ſi
ergo ĩ hoc caſu p̄legata nõ eſsẽt reſtituẽda ergo nec
cõmodũ pupillaris: Quòd aũt p̄legata nõ eſſent re-
ſtituẽda, probat̃, nã vbicunq; quis portionẽ ſuã hr̃di
tatis, vel hr̃ditatem reſtituere grauatus eſt, tunc p̄le-
gata nõ ſunt reſtituẽda, vt concludunt docto. oẽs, q̄
bus contradictorẽ adhuc nõ reperio, in d.l.marcell⁹.
§.q̄dam liberis, & ibi eſt tex. maximè iuncta l.ſi Titi⁹
ff.de leg.3.vt ibi p̱ Ale.& oẽs alios: Sed ĩ caſu noſtro
vltimo decedens ſolũ portionẽ ſuã, vt ſupra, reſtitue
re grauatus eſt, neque põt intelligi niſi de portione
ſua hr̃ditatis, q̄a ad nullã aliã fuit inuitatus, ergo d̄ il-
la ſolũ grauatus dicetur, cũ de alia grauari nequiue
rit, vt in l.cohæredi §.cũ filiæ ff.de vulgar.& pupilla.
¶ Quarto prædicta corroboro ex vna communi
opinione omnium doctorum, q̄ volunt differentiã
eſſe, an ſubſtitutio fideicommiſſaria ſit facta vltimo
morienti in omnibus bonis, ſeu in tota hæreditate,
an verò ſolũ in portione vltimi decedentis, quia pri-
mo caſu non in ſola portione vltimi decedentis, ſed
etiam in aliorũ portionibus, quæ ad ipſum ob mor
tem cæterorum peruenerunt, facta cenſet̃, ſecundo
verò caſu ſolũ in portione vltimi, & non aliorũ, vt
eſt text.& ibi Bald.Ioan.de Imola, Paul.Caſtr. Raph.
Cuma.& alij in l.Titia ſeio.§.ſeia libertis ff.de legat.
2.& in l. ſi pater impuberes ff. de vulgar. & pupillar.
Alexand.in l.pater filiam §.duobus ff.ad legem falci
diam, Bart.& alij in l.vel ſingulis ff. de vulgar. & pu-
pillar.ac habetur per Alexandrum in d.conſil.91. vo
lum.3.& conſil.55.vol.3.col.9.& corroborat̃ ex ijs,
quæ voluit Bartol.in l.ſcæuola.in fin.ver.ff. ad trebel
lianum per textum in l.pater filium.§.quindecim ff.
de legat.3.qui dixit, ꝙ vbicunque ſubſtitutio fideicõ
miſſaria eſt facta in portione ſua, ſolũ partem ſuam
reſtituere tenetur, & non id, quod per fideicommiſ-
ſum ab alijs habuit: Et quamuis Ioan.de Imola in d.
l.ita tamen §.q̄ ſuſpectam dictũ Bar. impugnare co-
netur per ea, q̃ ipſe adducit, item q̄a Bart.contrariũ
velle videt̃ in d.§. q̄ ſuſpectam, tamen dictũ Bartol.à
rationibus Imolæ, & à contrarietate ſaluari poteſt,
vt Bart.ibi loquatur, quando poſt mortem plurium
ſubſtitutio fideicommiſſaria vltimo morienti ĩ por
tione ſua facta eſſet, at quando non vltimo moriẽti,
ſed ſimpliciter alicui in portione ſua, tũc procedant
not.per Bartol.in locis per Imolam allegatis. Sed in
caſu noſtro ſubſtitutio fideicõmiſſaria vltimo mo-
riẽti in portione ſua tantũ facta fuit, vt ſupra dictum
eſt, & eſt communis opinio, ergo &c.¶ Quinto prę
dicta corroboro p̱ d.l.ita tñ §.q̄ ſuſpectam ff. ad tre-
bellia.à contrario ſenſu, prout Bar. ibi ſic illũ inducẽ
do arguit, nam ſi qñ grauatus p̱ fideicõmiſſum coa-
ctè adiuit, commodũ pupillaris tenet̃ reſtituere, quia
tũc omni commodo carere debet, vt ibi, & in l.quia
poterat eodem tit.ergo ſi non coactè, & ſponte adi-
uiſſet, huiuſmodi commodo carere non poterit, &
ſic commodum pupillaris ſibi retinere valebit, q̄d
non ſolũ ex illo tex.probat̃ à contrario ſenſu, ſed ẽt à
18 ceſſante ratione illius, † quod argumentũ eſt forti⁹,
quàm argumentũ à contrario ſenſu.l.adigere §.quã-
uis ff. de iure patron. & c. cũ ceſſante de appellat. q̃
duo tñ hic ſimul iuncta magis hoc operant̃, quàm
vnũquodq; de per ſe arg.authen.itaq; C.commu.de
ſucceſſio.c.j.de treuga, & pace. Nec procedit reſpõ-
ſio, q̃ illi tex.colligitur ex verbis Bartol.ibi, ꝙ loqua
tur, qñ ſubſtitutio fideicõmiſſaria eſſet facta purè, &
incontinenti, pupillaris verò ſub ſua conditione, q̄a
omnis pupillaris ſubſtitutio conditionalis eſſe dicit̃,
& ſic ꝙ ibi loquatur, quando ſubſtitutio fideicõmiſ
ſaria pupillarẽ præcederet quoad ordinẽ ſcripturæ,
vel ſaltem quoad ordinem intellectus, q̄a tũc cõmo
dũ pupillaris in reſtitutionem nõ veniret, niſi graua-
tus hr̃ditatẽ adire coact⁹ fuiſſet, & hic ſit caſus ill⁹
tex.ſecundũ Bar.ibi, quoniã dico hanc reſponſionẽ
eſſe diuinatiuã, illũq; tex.deſtruere, vt clarè ex verbis
eius literæ colligit̃, quæ fideicõmiſſariam pri⁹ factã
non p̄ſupponit: Vnde melius illũ tex. ĩtellexit Bal.in
d.conſ.64.vol.3.ꝙ ideò ibi commodũ pupillaris ĩ re
ſtitutionẽ non venit, niſi coactè &c. q̄a fuit rogatus
de tanto, & nõ de toto. Sed ĩ caſu noſtro ſubſtitutio
fideicõmiſſaria facta fuit de tãto, hoc ẽ de portione
vltimi decedẽtis, & nõ de toto, ergo &c. ¶ Sexto ſi
cõmodũ pupillaris ſubſtitutionis in fideicõmiſſaria
includeret̃, ſequeret̃, ꝙ ſi impubes alia bona, quã pa-
terna habuiſſet, etiam bona propria ipſius impube-
ris, & ſic alia, quam paterna includerentur contra l.
cohæredi §.cum filiæ ff.de vulg. & pupilla. vbi filius
per fideicommiſſum grauatus ſolum quoad bona,
quæ immediatè à patre, & non aliunde habuit gra-
uatus eſſe dicitur: Ergo dicendũ eſt ſub fideicõmiſ-
ſaria non comprehendi id, quod grauatus ex pupilla
ri habuit, quia, vt infra dicet̃, illud à patre immedia-
tè non habet. ¶ Septimo nobis optimè inſeruit id,
19 †quod nota. voluit Salice.in d.l. cum virũ in verſic.
ideò ſolũ &c.C.de fideicomm.qui in hoc articulo,
an prælegata in fideicommiſſum veniant, dicit cõſi-
deranda eſſe verba fideicommiſſi, q̄a ſi ea ſint apta p̄
legata cõprehendere, tũc comprehendunt̃, ſiue p̄ce-
dant, ſiue ſubſequant̃, vt ĩ d.l.cũ virũ, in l. cũ pater §.
fidei tuæ ff.de leg.2.& in l. marcell⁹.§. q̄dam libertis
ff.ad trebel. Aut nõ ſunt apta p̄legata cõprehendere,
& tũc in reſtitutionẽ fideicõmiſſi non veniũt.l.Titia
ff. ad legẽ Falci. ergo idẽ de cõmodo pupillaris ſub-
ſtitutionis dicendũ eſt, ex quo, vt ſupra dictũ fuit, in
hoc de vno ad aliud argumentũ p̱cedit, vt volũt cõ
muniter docto. Sed in caſu noſtro verba ſubſtitutio-
nis fideicõmiſſariæ non ſunt apta cõprehendere id,
q̄d ex pupillari venit, q̄m fideicommiſſaria ſubſtitu-
tio ſolũ de portione vltimi decedentis facta dr̃, vt
dictum eſt, ergo ex verbis ſuis dici nõ põt ea apta eſ-
ſe comprehendere id, quod ex pupillari capitur, q̄a
20 † illud nõ de portione ſua, ſed pupilli eſt, cũ id, quod
ſubſtitutus ex pupillari capit, vt hæres pupilli de eius
hr̃ditate capere dicatur, & non vt hr̃s patris imme-
diatè, veluti eſt text.in l.2.§.interdũ ff.de vulg.& pu-
pill.l.ita tñ §.à patre ff.ad trebel. & in l.ſi ita §.q̄ filio
ff.de bono.poſ.ſecun.tabul. ¶ Prædicta quoque ex
21 ijs cõfirmantur, † quæ voluit Bald. in d.conſil.64.ꝙ
quando ſubſtitutio fideicommiſſaria facta eſt de tã
to, & non de toto, tunc commodum pupillaris non
eſt reſtituendũ ẽt in caſu, quo ſubſtitutio pupillaris
ſaltem quoad ordinem intellectus fideicommiſſa-
riã p̄cederet: Ergo cũ ĩ caſu noſtro ſubſtitutio fidei
cõmiſſaria de tanto, & nõ de toto facta dicat̃, cõmo
dũ pupillaris nõ erit reſtituendũ.¶ Vltimo loco ẽt
ante, q̃ veniam ad reſolutionem eorũ, quæ ſupra in
22 contrariũ adducta fuerunt, conſiderandũ eſt, † ꝙ in
terminis noſtris fratres teſtatoris, q̄ per fideicõmiſ-
ſum ĩ effectu ipſi Cõſtantio vt vltimo decedẽti ſub-
ſtituti fuerunt, reſpectu portionis ipſius Conſtantij
dicũtur ſuccedere teſtatori, & in bonis, ac hæredita-
te ipſius, & nõ Conſtantio grauato, l.cohæredi.§.cũ
filiæ, & ibi doct. ff.de vulg.& pupilla.l.precibus, & ibi
Ale.C.de impub.Sed reſpectu portionis Marciani
nij, quã Conſtãtius ex pupillari habuit, & ĩ quam
Cõſtantius tanquã pupillariter ſubſtitutus ẽt quoad
legitimã debitã ipſi Marcoantonio durãte pupillari
ætate grauari potuit, iuxta l.ſi fundũ p̱ fideicom.
ff.de leg.j.cum l.ſequen.& ibi Bar.Imo.Pau.& alij &

per

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

beturin l.j.in fi.ff.de vulga.& pupilla. ac in
C.de inofficio. teſtam.& Bal.in l. cũ virũ
ipſi fratres teſtatoris ꝑ fideicõmiſſum
orienti, & ſic Cõſtãtio ſubſtituti ex huiuſ-
icõmiſſo nõ ipſi teſtatori,ſed Marcoanto-
lo ſucedũt,†Quia ꝙ ſubſtitutus filio pupil-
à patre teſtatore ꝑ fideicõmiſſum graua
portionẽ pupilli,& omnia eius bona vn-
quęſita iuxta d.l. ſi fundũ in fin.cum ibi no.
introductum,& ꝯceſſum ad fauorẽ filij im-
qui in illa ętate ſibi ꝓuidere non põt,nã lex
hoc,ꝙ pater ei de hęrede prouidere poſſit,
per ſubſtitutionẽ pupillarem, ſed ẽt ꝑ fidei-
ariam factã ipſi ſubſtituto pupillariter,vt in
ibus & ſic hæc filij prouiſio, nõ aũt onus eſ-
Quod patet,tum qa † huiuſmodi ſubſtitu
ommiſſaria nõ durat,niſi eatenus,quatenus
ubſtitutio durat,& ſic quouſque ſibi pro-
poteſt, nã per ſuperuenientiã pubertatis.
pupillaris d.l. ſi fundũ in fi. cũ l.ſequen.
extẽditur ad legitimam debitã ipſi filio
ad omnia alia eius bona vndecunq; q̃ſi-
& habeť maximè ꝑ Paul.Caſt.in d.l.ex
cis ſimi.ſupra allegatis,ſicut extẽdiť pu-
plures §.ad ſubſtitutos, l.cohr̃di §.cũ
.& pupilla. cũ regulariter ſubſtitutio
ſolũ ad bona ipſiꝰ teſtatoris extẽdať,
timã filio debitã d.§.cũ filiæ, & ibi ha-
ribus, c.raynutius, & c.raynaldus extra
ſi pater co.ti.in vj.Ex quibus pater huiuſ
itionem fideicõmiſſariam eſſe filij ꝓui
eam filio impuberi ſuccedi, non autẽ
, & demũ illam in hoc pupillari pariſi-
mente glo.in d.l.ſi fundũ per fideicom.
ctorum in locis ſupra allega. Quod etiã
probo, nã ſi huiuſmodi prouiſio ſubſti
icõmiſſarię,quę fit pupillariter ſubſtitu
d.l.ſi fundũ,eſſet ꝓuiſio teſtatoris,ſicut re-
ſubſtitutio fideicõmiſſaria,iuxta p̃dicta,
impuberis,ſequereť, ꝙ illa qñcunq; ẽt poſt
filij duraret,vt in l.precibus C.đ impub,
cohæredi § cũ filiæ iuncto d.c.ſi pater,qđ tñ
quoniã vltra pupillarẽ ætatẽ nõ durat, vt
dum in fi.Præterea cum ipſe pupillariter
ſemel vt hr̃s immediatus ſucceſſerit ipſi
in hr̃ditate,& bonis pupilli,& nõ teſta-
plures §.ad ſubſtitutos,iuncta l.ij.§.inter
& pup.cũ ſimi.ſupra allegatis,ſequiť,ꝙ
icõmiſſum fuit ſubſtitutus pupillariter
hęres pupilli,in eiuſq; bonis ſuccedere
nõ vt hr̃s, nec vt in hæreditate patris teſta
ſubſtitutus per fideicõmiſſum hr̃di imme
teſtatoris ſuccedere diciť ipſi teſtatori,
edi grauato d.l.cohæredi §.cum filiæ,d.l.
ibi Alex.¶ Prædicta quoq; vera eſſe ſua-
aliter ſubſtitutus ꝑ fideicõmiſſum ſubſti-
lariter nedũ bona teſtatoris,ſed ẽt legiti-
q; bona filij impuberis vndecunq; quę-
d.l.ſi fundum in fin.& ibi doc.Bar.& alij,&
maximè Pau.Caſt.in d.l.ex tribus,& in d.
de vul.& pup.Ergo huiuſmodi ſubſtitutus
dici ſucedere ipſi patri teſtarori, nec vt il
or,& hr̃s immediatꝰ venire,ſed filij.¶ Ex
ert † huiuſmodi ſubſtitutũ per fideicom-
n poſſe mater excludere à luctuoſa hære-
caq; in medio exiſtente effectum non poſ
, quoniã quamuis ꝑ pupillarẽ aliquo mo-
mater à luctuoſa hæreditate,& a legitima
bonis filij excludať, d.l.precibus,& ibi doc.
tũ hoc ad ſubſtitutionem fideicõmiſſariã

factã à patre ſubſtituto pupillariter filio, de qua in d.
l.ſi fundum in fin.extendi non debet,quoniã priuare
matrẽ,& illã excludere à p̃dictis eſt impium,& odio
ſum l.fi.C.de inſtitu.& ſubſti.ſub cõd.fac. & d.c.ſi pa-
ter,ergo introductũ ꝑ expreſſam pupillarẽ nõ debet
trahi ad caſum,tñ eſſe facta ſubſtitutio fideicõmiſſa-
ria,de qua ſupra,quæ à pupillari diuerſa eſt.¶Hinc vi
demus, ꝙ licet per expreſſam pupillarẽ mater à legi-
tima ſibi debita in bonis filij, eiuſq; luctuoſa hæredi-
tate excludatur vt ſupra non tñ hoc extẽditur ad pu-
pillarem tacitam,quia per illam mater non excludi
tur,d.l.fi.C.de inſtit.& ſubſtit.& ibi plenè habetur,ac
in pluribus alijs.locis,& tñ tacita pupillaris magis cũ
expreſſa pupillari ꝯuenit,quã fideicommiſſaria, & in
habentibus ſimbolũ facilior eſt trãſitus l.ſi in rẽ §.itẽ
quæcunq; ff.de rei vendi.c. quod in dubijs de cõſecr.
eccl. vel alta. Et hæc interpretatio ad fauorẽ matris
eſt facienda, ne ipſa ab extraneis ꝑ fideicõ.ſubſtitutis
in caſu d.l. ſi fundũ excludať à luctuoſa hr̃ditate filij,
ſeu ſaltẽ à legitima ſibi iure naturę debita in bonis fi
lij,ſicut ꝑ pupillarẽ tacitã non excludiť,quãuis per ex
preſſam excludať, vt ſ̃. In fertur itaq; ex prædictis, ꝙ
in caſu noſtro fratres iſti teſtatoris ſubſtituti ꝑ fidei-
cõmiſſum ipſi pupillariter ſubſtitutio matrem Mar-
ciantonij nõ ex cludunt ſaltẽ à legitima debita iure
naturæ in portione, & bonis dicti Marciãtonij, q̃ ad
Cõſtãtiũ ex pupillari ſubſtitutione ꝑuenerũt. Et hæc
ſunt bene notanda,quoniã licet expreſsè non ſint de
mente doct.nõ ſunt tamẽ ꝯ̃ illorũ intentionẽ,vel po
tius ſunt præter,& optimè, ac ferè in terminis faciũt
ea,q̃ voluit Pau.Caſt.in l.pe.col.ij. C.đ impu.in verſi.
ſed quæro hic ſingulariter, q voluit fratrẽ vterinum
non excludere matrẽ,vt ibi per eũ. ¶Modo redeũdo
ad id, vnde ſum digreſſus , & ſequendo concluſionẽ
ſ̃.traditã,quam ſaltẽ in caſu noſtro veriorẽ eſſe puto,
hoc eſt, ꝙ cõmodũ pupillaris ſubſtitutionis in fidei-
cõmiſſi reſtitutionem nõ veniat, ſupereſt,vt ijs, q̃ in
ꝯ̃rium fortiter facere videntur,reſpondeamus.Et in
primis non ꝯ̃dicit tex.cũ ibi no.ꝑ ſcribẽ.in d.l.ſi fun-
dũ ꝑ fideicõmiſſum in fi.ff.de leg.j.nec etiã ea aduer
ſant,q̃ volũt doc.in d.l.j.in fi.ff.de vul.& pup.in d.l.ex
26 tribus,& in conſilijs ſ̃.alle.Quia reſpõdeo, ꝙ † illa, q̃.
ibi dicũtur,hoc eſt patrẽ, qui nõ põt filiũ ſuũ grauare
in legitima,poſſe hæredes ſuos veniẽtes ab inteſtato,
ſeu pupillariter ei ſubſtitutũ grauare durãte pupilla-
ri ętate,vera ſunt,& procedunt qñ cõſtaret ipſum pa
trem voluiſſe grauare ſubſtitutũ pupillariter in legi-
tima,& in alijs bonis pupilli: & ita ꝓpriè loquiť d.l.ſi
fundũ in fi.& doct.p̃alle.vt expreſsè videť velle Alex.
in d.l.j.in fi.dicẽs, ꝙ qñ pater poſt mortẽ filij impube
ris fideicõmiſsũ fecit expreſsè reſpectu legitimę, pu-
ta hoc exprimẽdo,vel ꝑ talia verba,ex qbus ẽt reſpe
ctu legitimæ fideicõmiſſum feciſſe diceret,puta per
verba gñalia, tunc ſubſtitus pupillariter etiã quoad
legitimã impuberi debitã grauatus diceretur:Sed in
caſu noſtro, vt ex pluribus oſtenſum fuit,teſtator nõ
luit vlt.moriẽtẽ forè grauatũ in eo , quod ex pupilla-
ri ſubſtitutione habere poterat , quoniã poſt mortẽ
omniũ filiorũ vlt. morienti ſimpliciter per fideicõ.
ſubſtituit quo caſu teſtator nõ videtur voluiſſe ipſũ
grauare quoad id , qđ ex pupillari habere potuit, ſed
ſolũ quoad portionẽ ſuã,vt dictũ fuit,ergo &c.¶ Et
27 † id, quod voluit Paul.Caſ.in d.l.ex tribus circa fi.C.
de inoff. teſt. procedit qñ de mẽte teſtatoris cõſtaret
ipſum voluiſſe, ꝙ cõmodũ pupillaris ĩ reſtitutionẽ
fideicõmiſſi veniret,vt qa venientes ab inteſtato, ſeu
pupillariter ſubſtitutũ expreſsè grauaſſet quoad bo-
na pupilli,ibi ꝑ eũ ĩ 2.col.verſi.extra gl. & id , qđ ipſe
poſt Bal.dicit quaſi circa fi.in verſ.qd aũt ſi vltra &c.
debet intelligi ĩ caſu,ĩ quo Bal.loquiť,ad quẽ Pau.ſe

refert,formãdo quæſtionem,qñ ſubſtitutio fideicõ-
miſſaria vltimo morienti facta fuiſſet nõ ſimpliciter,
ſed in omnibus bonis.Propterea Bal.ibi dicit in hoc
bene eſſe ꝯſiderãda verba teſtĩ,qa ſi ſubſtitutio in om
nibus bonis eſt facta,tunc vltimo moriens non ſolũ
quoad ſuã portionem,ſedẽt quoad cõmodũ pupilla
ris ſubſtitutionis grauatus eſſe cenſet. Præterea ani-
maduertendũ eſt, quoniã in caſu q̃ſtionis formatæ
per Paul.Caſtr.in d.l.ex tribus circa fi.ſubſtitutio re-
ciproca mixta erat cũ cõpendioſa, nã format q̃ſtio-
nem,qñ pater habebat duos, filios vnum impuberẽ,
& aliũ puberẽ,quos ęqualiter ĩſtituit,& inuicẽ ſubſti
tuit vulgariter, pupillariter, & per fideicõ. & vltimo
moriẽti ſubſtituit Titiũ extraneũ,itaq; ſubſtitutio re
ciproca mixta erat cũ cõpendioſa,& vult,ꝙ ſi primo
filius impubes deceſſerit, cui poſtea pubes ex pupil-
lari ſuccedat, ſi hic vltimo moriaꝉ,relicto Sẽpronio
hr̃de, Titius ꝑ fideicom. ſubſtitutus vltimo moriẽti
ad omnia bona admittaꝉ, q̃ fili⁹ pubes habuit,quæq;
ad eum peruenerunt nedum ex inſtitutione, ſed etiã
ex ſubſtitutione pupillari:Verum,vt dixi,aduerten-
28 dum eſt,quia Paulus præſupponit,†hanc ſubſtitutio
nem reciprocam mixtam cum compendioſa ꝑ hæc
verba vos inuicẽ ſubſtitutio vulgariter, pupillariter,
& ꝑ fideicõmiſſum factã duobus filijs vni impuberi,
& alteri puberi reſpectu impuberis poſſe valere,vt
pupillarẽ,vt ẽt ipſe tenuit in l.ĩ teſtõ. C. de teſta.mili.
quoniam ſi quoad impuberem potuit valere vt fidei
commiſſaria poſt aditam hæreditatem,& pupillarẽ
ætatem, quæ eſt onus, & grauamen l.cohæredi.§.cũ
filiæ.ff. de vul. & pupil. ergo magis quoad eũ valere
debet,vt pupillaris,quę eſt fauor, & prouiſio filij d. l.
ex tribus.Contrariũ tñ tenẽt Imola,Ale.& eſt de mẽ
te Baldi in d.l.in teſtamento,& Ale.in l.lucius in vlt.
verbis.ff.đ vul.& pup.qui dicunt quòd ex quo perſo-
næ ſunt impuberes,ſubſtitutio iſto reciproca iuncta
cum compendioſa valere non poteſt, vt pupillaris,
ſed ſolũ vt vulgaris, & vt fideicõmiſſaria, quia ſic pa
riter in omnibus valere poteſt, ſed non vt pupillaris
in vtroque, ergo id, quod pręſupponit Pau.in d.l.ex
tribus circa finem,puberem ibi ex pupillari ſucceſſiſ
ſe ipſi impuberi decedenti in pupillari ætate, verum
non eſſe videtur. Ex quo infertur, quòd ibi in caſu
Pauli commodũ pupillaris ſubſtitutionis venire in
reſtitutionẽ fideicõmiſſi dici non põt, cũ pupillaris
nõ fuerit facta,neq; locũ habere potuerit ꝑ prædicta:
Vnde cum inter ipſos ſolum ſubſtitutio vulgaris fa-
cta dicaꝉ, quæ ꝑ aditionẽ hæreditatis expirauit.l.poſt
aditam C.de impuber.item & ſubſtitutio fideicõmiſ
ſaria,quæ poſt aditionẽ locum habet §.fi.inſti.de pu-
pil.ſubſti.& habetur in l.cẽturio ff.de vulga. & pupil.
& in l.precibus.C.de impub.ſequitur,ꝙ in caſu Pau-
li non eſt quærendum, an id, quod filius vltimo lo-
co decedens ex pupillari habuit, ſit reſtituẽdum,ſed
an id, quod vltimo loco decedẽs ex ſubſtitutione fi-
deicõmiſſaria de bonis impuberis habuit,ſit ipſi Ti-
tio ſubſtituto reſtituendum, & conſequenter,an id,
quod quis ex ſubſtitutione fideicõmiſſaria habuit,
in reſtitutionẽ fideicõmiſſi ſibi facti veniat,in quo cõ
cludẽdũ eſt, ꝙ non, ꝗcquid ſenſerit ibi Paul.Caſtrẽ.
nã qñ ſubſtitutio fideicõmiſſaria facta eſt poſt mor-
tem plurium in portionem vltimi decedentis, puta
dicẽdo hoc modo, & omnibus decedẽtibus vltimo
morienti in portione ſua Titium ſubſtituo; tunc ſo
lum vltimo decedens reſtituere portionem ſuã gra-
uatus cenſetur,& non id,qđ ꝑ fideicõmiſſum ab alio
habuit,vt voluit Bar.in l.ſcæuola ĩ fi.verb.ff.ad treb.
per l.pater filium §. quindecim ff.de leg.iij.& ibi Bar.
ac ſupra dixi. ¶ Nec in hoc caſu Pauli poteſt habere
locũ diſpoſitio d.l.ſi fundũ per fideicõmiſſum in fin.
cũ ibi not.per ſcriben.nec id,qđ ipſi voluntin d.l.j.in
fi.ff.de vulga.& pupilla.in d.l.ex tribus,& Bal.in d.l.cũ
virũ cum ſimili.ſupra allegatis, dicunt, quod licet fi
lius in legitima ꝑ fideicõmiſſum grauari nequeat,hr̃
des tñ ſui ab inteſtato veniẽtes, & pupillariter ſubſti
tuti durãte ętate pupillari grauari poſſũt; Quia illud
ꝓcedit qñ pater feciſſet pupillo ſubſtitutionẽ pupil-
larem & poſtea ſubſtitutos pupillariter ꝑ fideicõmiſ
ſum grauaſſet,vt ille tex.& doct.propriè loquũtur ſe-
cus ſi pater pupillo ſuo per fideicũmiſſum, & nõ pu-
pillariter puta alium fratrem ſubſtituiſſet,quem etiã
ꝑ fideicõmiſſum extraneo reſtituere grauaſſet,vt in
caſu Pauli contingit,nã tunc in legitima debita iure
naturę fideicõmiſſum non haberet locum,neque in
illius reſtitutionem ea veniret aliquo pacto,ſed tàm
ex perſona filij impuberis, quã puberis vltimo loco
defuncti deberet detrahi legitima iure naturæ debi-
ta,nec nõ trebellianica,vt eſt de mẽte Bal.in d.l.ex tri
bus in vlti. verbis, & expreſsè in d.l.cũ virum col.ij.
C.de fideicommiſſ.& in conſi.ſuo 207.lib.ij.cum ip-
ſe pupillus in legitima grauari nequeat,vt in d.l.ex tri
bus,& habetur in d.l.ſi fundũ in fin. Nec ẽt pubes fra
ter eius in legitima debita iure naturæ ipſi impuberi
grauari potuit, ex quo nõ fuit grauatus, vt hr̃s pupil-
li,nec vt ſubſtitutus pupillariter,quia portionẽ impu
beris habuit ex ſubſtitutione fideicommiſſaria facta
impuberi,& nõ expupillari; Et ideo tàm ex perſona
ſua; quàm ex ꝑſona impuberis legitimã,& trebella-
nicam detrahere poterit:ex quibus conſtat,ꝙ ea,quę
dicit Paul.Caſtr.in d.l.ex tribus,nõ aduerſatur.¶ Nõ
obſtant ea, quæ dicit Bal.in d.l.cũ virũ col.ij. C.de fi-
deicommiſ.vbi ſubſtitutus pupillariter filio impube
ri,& grauatus alteri reſtituere cenſetur grauatus etiã
quoad legitimã debitã ipſi impuberi iure naturæ, qa
illud eſt verũ,quando ſubſtitutus pupillariter fuiſſet
vocatus ſolum ex pupillari, vt quia pater filiũ impu-
berẽ inſtituiſſet, ipſiq; pupillariter ſubſtituiſſet,dein-
de illũ per fideicõmiſſum grauaſſet de reſtituẽdo al-
teri: Nam hoc caſu diceꝉ grauatus reſtituere id,qđ ha
buit ex bonis pupilli, & cõſequenter ẽt legitimã ga
ad aliud ipſe vocatus non fuerat, & conſequenter in
alio grauari non potuit,arg.l.ab eo.C.de fideicom.l.
cohæredi §. cũ filiæ ff. de vulga. & pupil. & ita pro-
priè loquitur Bal.in d.l. cum virum: At in caſu no-
ſtro ambo fratres Conſtantius, & Marcuſantonius
fuerũt æqualiter inſtituit, & adiuuicẽ pupillaris ſub-
ſtitutio facta fuit,& vltimo decedẽti ſubſtitutio fidei
cõmiſſaria in portione ſua tantũ facta fuit per ea,quę
ſupra dixi,ergo in reſtitutionẽ fideicõmiſſi quamuis
cõmodũ pupillaris nõ veniat, tñ propter hoc ſubſti
tutio,fideicõmiſſaria ſine effectu non diciꝉ nec fruſta
toria, quia in eã venit ſaltẽ id, qđ Conſtãtius ex per-
ſona ſua,& ex inſtitutione habuit,qđ ſolum reſtitue
re tenet,vt ſuperius dixi. In caſu vero Baldi in d.l.cũ
virũ niſi cõmodum pupillaris eſſet reſtituendũ.ſub-
ſtitutio fideicõmiſſaria effectũ non haberet, qa ſub-
ſtitutus pupillariter ſolũ ad bona,& portionẽ pupil
li vocatus fuit ergo nil mirum,ſi ibi cõmodũ pupilla
ris reſtituitur, vt in ſimili dicit Alex.in d.l.j.in fi.ff.de
vulg.& pup.¶ Non obſtat id,quod principaliter ter
tio loco adducebaꝉ, arguendo de ordine ſcripturæ,
& intellectus, & de p̄legatis ad ſubſtitutionẽ pupilla
rem,vt ibi dictũ eſt,quia reſpondetur primo illud nõ
procedere, quãdo poſt mortẽ omnium ſubſtitutio
ſimpliciter vltimo moriẽti facta eſſet, tũc enim cõ-
modum pupillaris ſubſtitutionis non veniret,vt vo-
luit Ang.ꝗ in hoc bene loquitur, neque reprobatur
d.§.ꝗ ſuſpectam,& ſupra retuli,nam in hoc caſu vlti
mo decedens ſolũ in portione ſua grauatus cẽſetur,
vt fatentur doct.cõmuniter,quo caſu ſequitur,ꝙ ſo-
lum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

[portio]nē ſuā,non autē cohæredis reſtituere tene-
[tur,] quę latè adducta fuerunt.Secundo p̄dicta
[proced]it quādo ex verbis teſtamēti cōſtaret,teſtato
[rem vol]uiſſe cōmodū quoq; pupillaris eē reſtituēdū,
[etiam ſi] verbis generalibus,vel indefinitis vſus fuiſſet,
[vel fa]cta mētionē de oībus bonis, vel de tota hr̄dita.-
[te, fa]cit Bal.in d.l.ex tribus in fi.ver. & in cōſi. ſuo
[..]circa fi q facit differētiā,an quis ſit rogatus
[de to]to,vel de tāto,vt ſuperius latiſſimè dictū ē: Sed
[in ter]minis noſtris ſubſtitutio vltimo decedēti facta
[de t]āto,hoc eſt de portione ſua,vt ſępè diximus,
[etc.]¶ Non obſtat, ꝙ p̄legata in reſtitutionē fi-
[deico]miſſi veniāt, qn̄ quis etiam de portione ſua ro
[gatus f]uit,vt in d.l.marcellus.§.quidam liberis, in d.
[§.qui ſ]uſpectā,& in d.l.cū virū: Quia reſpondeo † po
[ſito, q] hoc verum ſit reſpectu prælegatorum,non ta
[men id] erit reſpectu pupillaris ſubſtitutionis,quo
[niā præ]legata aliquo reſpectu de portione hr̄dita
[ria] grauati immediatè eſſe dicuntur, hoc eſt
[reſpectu] partis,quam à ſe capere debebat,vt in l.fidei
[commiſſ]aria in fi.ff.ad trebel.iunctis nota.ibi per gl.
[dic]untur eſſe de portione grauati ſimpliciter
[reſ]pectu partis, quàm à cohærede acciperede
[ſuo] cohęredi aliquid legatur,totum illud di
[ci p]ortio ſua, quia totum ſibi debetur l. legatum
[etc.] Tamen reſpectu partis, quam à ſe perci
[pit, d]r̄ portio ſua hæreditaria, reſpectu vero
[quā à] cohærede ꝑcipit, portio ſua ſimpliciter
[rati]one legati ſibi debetur,vt in dictis iuribus;
[Col]ligitur,ſi rogatus reſtituere portionē ſuā ēt
[præle]gata facta reſtituere grauatur,quia de portio
[ne ſua] cenſentur.Sed id, † quod cohæres ex pupillari
[capit, n]ō dicit̄ propriè, nec immediatè portio ſua.
[Quia] portionē ſuā ex teſtamēto patris capit,
[ſed ꝑ] pupillarē ſucceditur pupillo, & nō patri
[imm]ediatè,vt in l.2.§.interdū ff.de vulg. & pupill.cū
[ſimil.] allega.quāuis mediatè,& latiſſimè loquē-
[do hæ]redes patris ſuccedere dici poſſet.l.pater fa-
[milias] ff.de vul.& pupi.Propterea nil mirū, ſi cōmo
[dum p]upillaris ſubſtitutionis non venit in reſtitutio
[nem fi]deicommiſſi facti de portione grauati, prout
[in caſu] noſtro factū eſſe dicitur p ſupradicta.¶ Præ-
[terea] quando quis de reſtituendo portionē ſuā hr̄
[ditariā] grauatus fuit,tunc prælegata non veniūt,tex.
[et D]D. omnes in d.l.ita tamen §. qui ſuſpectā ff.ad
[trebel. s]ed in caſu noſtro ex quo ſubſtitutio ē facta vl
[timo m]orięti ſimpliciter, & grauatus ſolū fuit voca
[tus, i]nuitatus ad hr̄ditatē, dr̄ ſolum rogat⁹ de por-
[tione] hr̄ditatis, quia ad aliā portionem non fuit
[vocatu]s, ergo cōmodum pupillaris ī reſtitutionem
[venire n]ō dicetur,ſicut nec prælegata venirēt, quia
[ſupra] procedūt,vt ſupra dixi. ¶ Nō obſtant no.
[in d.]l.ſcæuola.ff. ad trebellia. & alios ibi,ac in d.
[l.marcel]lus.§.quidā liberis, & quæ habētur per Pe-
[trum de] Ancha.in cōſil.67.col.2. vbi qđ per fideicō-
[miſſum] capit,ī reſtitutionē fideicōmiſſi venit, velu-
[ti ibi] amplificaui,quia reſpondet † aliud videri di
[ci, & e]n eſſe de eo,quod per fideicōmiſſum capit,&
[de] eo, quod per pupillarē ſubſtitutionē, prout
[ipſi] Docto.differentiam velle facere videntur,à q
[bus] tanquam diuerſa ponūtur, & diſtinguitur in
[vt] in d.l.marcellus §.quidā liberis, & ī d.§.qui
[ſuſpectā] iunctis ijs,q̄ habētur in d.l.ſcæuola: Faciūt
[etiā], quæ habētur in l.qui duos.ff. de rebus dub.
[& l.] ſingulis.ff.de vulg.& pup.in l.ſi pater impu
[beres,] eodem tit.in l.pater filiā §.duobus. ff. ad l.falc.
[per A]lex.& alios,& eundem in conſ.ſuo 103.vol.
[Ratio] diuerſitatis aſſignari poteſt,q̄a quando quis
[de ſua] portionem ſuam reſtituere grauatus fuit,
[videt]ur reſtituere etiam id, quod per fideicommiſ-

ſum habuit à fratre, nā illud ēt portio ſua hr̄ditaria
eſſe dr̄, cum per fideicōmiſſum quis nō grauato,nec
in bonis grauati ſuccedat,ſed ipſi teſtatori,& in eius
bonis,vt in l.cohæredi.§.cū filiæ ff.de vulg.& pup.&
ibi plenè per oēs,illud aut,qđ quis ex pupillari ſubſti
tutione capit,non dr̄ portio ſua, neque à teſtatore ī-
mediatè habet,neque in eo vti ī hr̄ditate. & bonis te
ſtatoris ſuccedere dr̄,ſed pupilli,vt ſupra dixi: Præte-
rea qn̄ quis portionē ſuā reſtituere rogatus fuit,non
teneť reſtituere id, quod à primo habuit per fideicō
miſſum,vt voluit Bar.ī d.l.ſcæuola in fi.ver.& ī l. pa
ter filiū.§.quindecim.ff.de lega. 3. ſed in caſu noſtro
ſubſtitutio vltimo decedēti ſimpliciter facta fuit, &
ſic in portione ſua dumtaxat, ergo ſolum portionē
ſuam dicitur grauatus reſtituere,nihilq; aliud: & id,
quod prius dicit Bart.in d.l.ſcæuola procedit, quan-
do quis non de portione ſua,ſed de omnibus bonis,
vel de hæreditate ſimpliciter, vel in totum rogatus
fuiſſet,vt colligitur ex verbis Bar.ibi relatis ad tex.in
verſi.qđ ſi inuicē,qui loquitur,quādo filij ex aſſe fuiſ
ſent inſtituti,& ad inuicem ſubſtituti,quod patet ēt,
quia Bar.allegat.l.hæredes mei.§.cū ita.ff.ad trebell.
qui tex.loquitur,quando poſt mortem oīum quis ī
tota hr̄ditate ſubſtitutus fuiſſet.¶ Nec obſtat, quod
dicit Alex.in d.§.qui ſuſpectam, quod quando ſub-
ſtitutio eſt facta omnibus, & poſt mortem omniū,
commodum pupillaris ſubſtitutionis in reſtitutio-
33 nem fideicommiſſi venit, Quia † aliud eſt, ꝙ ſubſtitu
tio fideicommiſſaria ſit facta poſt mortē omnium
omnibus & tunc procedat id, quod voluit Alexan.
aliud, ꝙ poſt mortem omnium vltimo morienti,
nam primo caſu dicitur facta omnibus, & in omni-
bus bonis, ac in tota hæreditate, ſecundo verò caſu
ſolū vltimo morienti, & in portione ſua,vt colligit
ex ijs,q̄ ponit do.meus Soz.ī l.hr̄des mei.§.cū ita co
lu.2.& 3.vbi plures caſus conſiderat.ff.ad treb & ha-
betur in l.pater filiā.§.duobus.ff.ad l. falcid. nec non
in l.ſi pater impuberes.ff.de vul.& pupil. ¶ Illis verò,
quæ dixit Bal.in d.l.ex tribus circa fi.ex p̄dictis patet
reſponſum,quoniā Bal.ibi ꝓ nobis cōcludere vr̄, &
ſic potius ad fauorē Conſtantij,ſuorumq; hæredū,q̄
contra, vt in caſu noſtro cōmodum pupillaris ſub-
ſtitutionis reſtituere non teneať, vt per eundem di-
ctum eſt in conſi.64.lib.3. quando enim quis de toto
rogatus fuit, tūc commodum pupillaris reſtituitur,
quando verò de tanto,hoc eſt de portione ſua, ꝓut
in caſu noſtro, ſecus eſt per ea, quæ ſupra latiſſimè
dicta ſunt.Et ex his,& ex alijs,q̄ ſupra deduxi, arguē-
do ad fauorē Conſtantij,ſeu eius hæredum, quæ hic
repetita eſſe volo,omnia ſublata eſſe videntur, quæ
ad fauorē partis aduerſæ faciebant. ¶ Verū poſito,
ſed nō conceſſo, ꝙ in caſu noſtro commodū quo-
que pupillaris ſubſtitutionis veniat reſtituendum p
hr̄des Cōſtātij ipſi Alberto,& fratribus, dubiū ſuper
eſt,vtrū totū illud abſque deductione alicuius legiti
34 mæ, vel trebellianicæ ſit reſtituendū? † Et reſpectu
portionis ipſius Conſtātij,quā ex prima reſtitutione
habuit,& in qua ipſe vltimo loco grauatus eſſe dici-
tur,prout in vltima ſubſtitutione, abſq; dubio con-
cludendū vr̄ eſſe, ꝙ de illa portione ſit detrahēda le-
gitima debita ipſi Conſtātio iure naturæ, in qua gra
uari non potuit,vt fatentur omnes in d. l. ſi fundum
p fideicō.in fi.in d.l.ex tribus,Bald.in d.l. cum virum
col.2.c.raynutius,& c.raynaldus extra de teſta.l.quo
niā in prioribus,& no.ī auth.nouiſſima C. de inoffi.
teſta.Bar.in l.vxori.ff.de vſufru. leg. Item ratione re-
ſtitutionis detrahenda eſſet trebellianica,quā q̄libet
extraneus detrahere poſſet,vt dicit text.in d.c.raynu
tius, & in d.c.raynaldus, per quæ iura hodie deciſa
fuit illa difficultas, q̄ inter doctores erat, vtrū ſimul

cum

cū effectu à filio grauato ꝑ fideicōmiſsū poſſint de-
trahi duæ quartæ, ſeu legitimæ, quorū deciſioni ho-
die in vtroq; foro ſtať, ꝙ de fideicōmiſſo facto filio
ſub condōne filius poſſit nō ſolū legitimā, ſed ēt tre-
bellianicā detrahere, vt ibi ꝑ gl. & doct. oēs cōmuni
ter, & habeť in auth. res quę C. cōmunia de leg. in l.
iubemus C. ad trebel. nec nō in l. quamquā per gl. &
alios C. ad l. falcid. vbi docto. latè ponūt: itaq; ī termi
nis noſtris firmat Pau. Caſt. poſt Bal. ī d. l. ex tribus in
vlt. col. & Bal. in d. l. cū virū col. 2. idē in cōſ. 97. lib. 2.
col. 2. in verſi. ex his, & Alc. in lecturis ac conſilijs va
35 rijs in locis. ¶ Sed † reſpectu portionis, q̃ ex pupilla-
ri habuit, tenendo, ꝙ illam reſtituere debeat, maius
eſt dubium, quoniam Bal. in d. l. ex tribus velle vide-
tur, ꝙ dicatur grauatus ēt quoad legitimā, & trebel-
lianicā adeo, ꝙ totū commodū pupillaris abſq; ali-
cuius legitimæ deductione ſit reſtituendū: Pau. verò
Caſt. ibi in fi. dicit ſe credere hoc verū quoad legiti-
mā, quā grauatus ex ꝑſona filij impuberis detrahere
vellet, nam quāuis in illa filius impubes grauari ne-
quiuerit, tamē hæres ſuus, qui ab inteſtato, ſeu ex pu
pillari ſubſtitutione ſuccederet, grauari potuit, vt in
d. l. ſi fundum per fideicommiſſum in fi. cum ſimi. ſu
pra allega. Sed ſubſtitutus pupillo, qui per fideicom
miſſum grauat⁹ fuit, trebellianicam ex portione im
puberis, quam habuit ex pupillari ſubſtitutione, po-
terit ex perſona ſua detrahere, quoniam etiam quili
bet extraneus quartam illam detraheret ratione re-
ſtitutionis ſibi iniunctæ, vt in d. c. raynutius, & in d. c.
raynaldus: legitimā vero, ſeu trebellianicā ex ꝑſona
impuberis detrahere nō poterit: Et hoc modo intel
ligi pōt id, qđ voluit Bal. in d. l. ex tribus, q hoc ēt ip-
ſe clarè voluit in d. l. cū virū in 2. oppoſi. idem ſequiť
Alc. in d. l. ex tribus, q dictum Pauli ī hoc approbat,
& Raph. Cuma. in cōſi. ſuo 123. Hoc etiam in termi
nis voluit ipſe Pau. Caſt. in d. l. ſi fundū ꝑ fideicōmiſ-
ſum ī fi. & eſt de mente Alc. in cōſ. 67. vol. j. & in cōſ.
12. volu. 3. & Petri de Anch. in cōſ. 67. col. 2. Quinim-
mo Bald. in cōſ. ſuo 207. incip. Flora lib. 2. velle vř, ꝙ
de portione, & dimidia fratris impuberis ille, q vlti-
mo loco grauatus, fuit poſſit legitimam, & trebellia
nicā detrahere, reliquū verò extraneo fideicōmiſſa
rio reſtituere teneatur, & dicit hanc opinionē com-
muniter teneri, & illam ſequitur. Reperio ēt do. Ca-
rolū Ruinū in quadam cauſa de Blanchinis ita con-
ſuluiſſe, qui ad ita tenendum ſic mouetur, ſi Conſtā-
tius pubes poſtremo moriens grauatus in ſua por-
tione pōt ex ſua ꝑſona dimidiā pro legitima, & tre-
bellianica de ſua portione detrahere, veluti fatetur
Paul. Caſtr. & dictum eſt ſupra, ergo idem de portio
ne ipſius pupilli dicendum eſt, vt æqualis cuiuſlibet
portionis ſit determinatio, ar. l. nā hoc iure ff. de vul.
& pupil. & hāc rationē dicit ſenſiſſe Petrū de Anch.
in conſi. 26. incip. non ſeruato in 3. dubio. Ex quibus
ī effectu ſequiť de portione cuiuſlibet poſſe detrahi
in caſu noſtro tàm legitimā, q̃ trebellianicā, & ſic de
omnib⁹ bonis fideicōmiſſo ſubiectis dimidiā toti⁹,
ſecundum ꝙ habetur in d. c. raynutius, & in d. c. ray-
naldus, & hoc ſequor: vel ſaltem omnino concludē
dū eſt, de dimidia ipſius Conſtantij vltimo loco gra
uati ex perſona ſua poſſe detrahi legitimā, & trebel-
lianicam, de dimidia verò ipſius Marciantonij, quæ
ad Conſtantium ex pupillari ſubſtitutione ꝑuenit,
ꝙ poſſit ipſe Conſtantius ſaltē ex perſona ſua trebel-
lianicam detrahere, vt videntur velle magis cōmuni
ter docto. hoc eſt Pau. Caſtr. in d. l. ex tribus, & in d. l.
ſi fundum per fideicommiſſum, & Bal. in d. l. cū virū
cū ſimi. ſupra allegatis, & hæc ſufficiant quoad hoc
ſecundum principale dubium. ¶ Aggredior tertiū
principale, an fructus ab ipſo Conſtantio percepti iu
dicio teſtatoris in dictā quartā trebellianicā imputē
tur. Et hæc quæſtio duo capita habet, primū eſt, an li
beri primi gradus, hoc ē filij ꝑ fideicōmiſſum ſub cō
ditione grauati, & ſic ī caſu, quo & legitimā iure na-
turæ debitā, & trebellianicā detrahere poſſunt iuxta
tex. cū ibi plenè no. per gl. & canoniſtas ī d. c. raynu-
tius, & d. c. raynaldus de teſta. & per legiſtas ī varijs lo
cis maximè in auth. res, q̃ C. cōmunia de lega. in l. iu-
bemus C. ad trebel. ī l. quāquam, vbi gl. & doct. C. ad
l. falci. & ī l. papinianus §. meminiſſe ff. de inoffi. teſt.
cū ſimi. alleg. per Alc. in l. mulier §. cū proponeretur
col. 5. ff. ad trebel. & Roma. in cōſi. 206. incip. licet de
cōmuni cōcluſione &c. an inquam ī hoc caſu dicti
filij fructus ī trebellianicā imputare teneanť, & cōſe
quēter, vtrū lex iubemus C. ad trebel. q̃ prohibet hu-
iuſmodi fructus eſſe imputandos, habeat locū in ca-
ſu, quo per filiū duæ legitimę detrahi poſſent. Secun
dum caput eſt, an diſpoſitio d. l. iubemus locum ha-
beat, quādo extraneus, q non eſſet de liberis, & deſcē
dentibus ipſius teſtatoris fuiſſet per fideicōmiſſum
ipſis filijs inſtitutis ſubſtitutus. ¶ Circa primū repe-
rio Pau. de Caſtr. in d. l. mulier §. cū proponereť, q li-
mitat d. l. iubemus non procedere, niſi in caſu, quo
filius dodrantē reſtitueret, & ſic in caſu, quo vnā le-
gitimā ſolum detrahere poteſt, & in hoc caſu illum
tex. ꝓpriè loq inquit: ergo cū illa diſpoſitio ſit exor
bitans à regulis iuris, quoniā regulariter fructus iu-
dicio teſtatoris percepti in quartā imputantur l. mu
lier §. ſi hæres, l. ex aſſe, & not. in l. in fideicōmiſſaria
ff. ad trebel. non debet extēdi vltra caſum, de quo lo-
quiť c. ea, quæ à iure de reg. iur. in 6. l. ſi verò §. de viro
ff. ſol. ma. cū ſimi. vbicūq; ergo per filiū grauatū duæ
legitimæ detrahi poſſent, veluti in caſu, quo ꝑ fidei-
com. ſub aliqua condōne fuiſſet grauatus, vt in iuri-
bus ſupra allegatis, dicendū ē ipſum fructus ꝑceptos
ēt iudicio teſtatoris ī quartā imputare debere: iſtud
tenet, multūq; exclamat Pau. in d. §. cū proponereť,
& dicit ſe ita conſuluiſſe, vt habeť in conſ. ſuo. 90. in-
cip. quia dubia ſupra formata, & hoc ſibi, & multis
valdè placuiſſe affirmat, idē tenet Alc. in d. §. cū ꝓpo
nereť col. 5. aſſerens illud eſſe verū, & Paul⁹ ipſe in l.
ꝙ de bonis §. fructus ff. ad l. falc. inquit, ꝙ licet fruct⁹
tales nullo caſu in legitimam debitam iure naturæ
imputentur vt habeť per glo. & doct. in d. l. in fidei-
cōmiſſaria ꝑ l. ſcimus §. repletionē C. de inoffi. teſta.
tň in caſu proximè relato ēt à liberis primi gradus ī
trebellianicā imputanť: idem refert Alex. ī cōſ. 150.
vol. 6. ¶ Et quamuis ꝓ hac parte aliqua allegari poſ
ſent, tň in puncto iuris contrariū cōcludo, & verius
36 eſſe puto, ꝙ † ēt in caſu, quo duæ legitimæ per filiū
detrahi poſſunt, ipſe fructus perceptos, pendente fi-
deicōmiſſi cōdōne, in quartā trebellianicā imputare
nō teneať ꝑ d. l. iubemus, vt voluit gl. in d. l. in fideicō
miſſaria, q̃ ſimpliciter vult filios grauatos non debe
re fructus ꝑceptos iudicio teſtatoris in quartā impu
tare, ſed ipſi de rebus hæreditarijs quartā retinebūt.
Hoc expreſsè voluit Ang. in terminis in conſil. ſuo.
121. incipien. Zoilus dñi Damiani per d. l. iubemus,
Oldr. in cōſ. 131. & ſequiť Roma. in d. cōſ. 206. incip.
licet de cōmuni cōcluſione col. 2. ī verſi. ex p̄miſſis,
& expreſsè hoc fuit de mente Bar. in l. quod de bonis
§. quod auus ff. ad l. falci. quē ita expreſsè ſentire affir
mat Pau. ī d. l. iubemus in vlt. col. vbi dicit hanc opi-
nionē eſſe ſecuriorē, quāuis p̄cedēs de rigore iuris ſi-
bi magis placeat, ex qbus apparet Paulū in hoc ſibi cō
trariū fuiſſe, & ex quo fatetur hāc opi. Bar. in d. §. qđ
au⁹ eſſe ſecuriorē, & magis ſequēdā, ac ēt eſſe de mē
te Ioan. Calda. in conſi 24. tit. de teſtam. ab ea in iu
dicando non eſt recedendum: quam ſententiam cō
tra Pau. probat tex. iuncta gl. in ver. conteſtate in d. c.

ray nutius

de teſta.vbi in caſu,quo duæ legitimæ de-
ſunt,vt loquit̄ ille tex.fruct⁹ ꝑcepti ĩ trebel-
nõ imputant̄,niſi à die litis cõteſtatæ,ergo ꝑ-
litẽ cõteſtatã iudicio teſtatoris nõ impu-
hoc ẽt in terminis voluit Ale.ĩ d.§. qđ auus,
hanc opinionẽ, q̄ ex verbis Bar.colligitur,
communẽ,& ſequendam,quodq́; durum
practica contrariũ obtinere ꝓpter auctorita-
& Bartoli,itaq; ipſe tenet,& ſequit̄,ac ſub-
telligendo d.l. iubemus ſolũ habere locũ in
o filius vnam tantum legitimam detrahere
tunc in illam fructus imputare non teneat̄,
d. lex nobis de vento ſeruiret , nullumq́; fi-
i gradus priuilegium induceret , prout vo-
x fine illius tex.colligitur,& hoc ipſe Ale.ꝑ-
cum legitimam nedũ liberi primi gradus,
vlteriores debeant abſque eo , ꝙ in illam
perceptos iudicio teſtatoris imputent , quo-
ima eis ex proprietate rerum debetur , vt
mus,§.repletionem.C.de inoffi.teſt.ſatis an
mus liberis primi gradus prouiſum eſſe di
ſque eo,ꝙ hoc poſtea per illam fuiſſet pro
ad hoc, vt per eam legem aliquid de no
introductum fauore filiorum, & libero-
gradus,dicendum eſt ipſos nõ teneri fru-
am trebellianicam imputare etiam ĩ ca
trebellianicam legitimam debitam iu-
trahere poſſent.¶ Et ſuſtinẽdo hãc opi-
oli in d.§.quod auus Ale.reſpondet text.
mus,dum videtur velle priuilegiũ illi⁹ le-
locũ, quando filius ſimpliciter dodrantẽ
deberet, & ſic vnam tãtũ quartã retinere,
eſt intelligendus de dodrante,& ſic de tri
us ex quatuor,q̄ deducta prius legitima iu
debita ſupereſſent:ita intelligit,& declarat
in l.filiũ,quem habentem.C.famil.herciſ.
extra oppono dicit̄ hic &c.& ita neceſſe
gere,tenendo,ꝙ de iure ciuili filius ſub cõ
grauatus duas legitimas detrahere poſſit,ſe-
ꝙ habetur in d.l.quanquam, & in locis ſu-
gatis:& dicit Ale.hæc eſſe addenda ijs,quæ ip
in d.l.mulier.§.cum proponeretur,vbi cõtra
pinionẽ ſequutus fuit:& ſic Ale.in d.§. quod
os, quæ ſequendo Paulum voluit in d. §.cũ
eretur,expreſsè videt̄ recedere, & ſequi opi-
Bartoli. Pro qua reſpõſione Alexandri facit
voluit docto.cõmuniter per illũ tex.ĩ d.cap.
& in d.c.raynaldus poſt gl.dicẽtes,ꝙ filius
incontinenti legitimã iure naturæ debitam
poteſt, quæ eſt tertia,ſeu dimidia bonorũ
merum filiorum,deinde eueniente cõditio
a reſtituere grauatus fuit , ex toto reſiduo
ebellianicam deducere debet, q̄ dr̄ eſſe do-
dui detracta legitima iure naturæ debita.
ea textui in d.l.iubemus ĩ ver.dodrãs reſpõ
q ſi verũ eſſet, vt dicebat Paulus ꝑ illũ tex.
ũ in caſu , quo quartã detrahere poſſent,&
é reſtituere, fructus imputare non teneant̄,
, ꝙ hodie filij primi gradus beneficio illi⁹
nõ poſſent , & ſic diſpoſitio illa hodie locũ
eret,cum filij non quartam,ſed tertiam, vel
m hodie pro legitima ſua detrahãt iuxta tex.
nouiſſima,& in corpore,vnde ſumitur.C.de
ta.& ſic hodie ipſi grauati per fideicommiſ
n dodrantem,ſed beſſem, vel ſemiſſem reſti-
uod abſurdum eſſet dicere:& propterea , cũ
o legiſlatoris in d.l. iubemus fuerit facere re-
m liberis primi gradus , ꝙ ipſi non teneantur
s in trebellianicam imputare, hoc intelligen-
ũ in omni caſu , in quo filius illam detrahere
poſſet ad hoc,vt beneficiũ illius legis generaliter ip-
ſis filijs prodeſſe valeat.¶ Et poſito,ꝙ fortè ſecundũ
tẽpus illius legis per filiũ ẽt grauatũ ſub cõditione ꝑ
fideicõmiſſum nõ poſſet niſi vna legitima detrahi,ꝓ
ut aliqui voluerũt in d.c.raynutius,& ĩ locis alijs ſu-
pra allegatis,tanquã illud de duabus legitimis fuerit
de nouo poſt d.l.iubemus introductũ,tñ dico, ꝙ id,
quod per modũ regulæ ĩ liberis primi gradus de fru
ctibus in trebellianicã nõ cõputandis fuit diſpoſitũ,
debet ꝑ extenſionẽ paſſiuam ad oẽs leges loquentes
de trebellianica extendi,& trahi,vt omnes,q̄ loquũ-
tur de trebellianica ꝑ filios primi gradus deducẽda,
recipiãt declarationem ꝑ modũ extenſionis paſſiuę
à d.l.iubemus argumento tex.cũ ibi no.per Bar.Ale.
& alios in l.j.§.lex falcidia.ff.ad l.falcid.¶ Hanc opi-
nionem videtur ſequi Ioan.de Imola in d.l.quod de
bonis. §. quod auus, qui indiſtinctè dicit filium pri-
mi gradus poſſe deducere duas quartas , nec fructus
teneri computare : idem eſt de mente Alexandri in
conſi.206.volu.6.colum. 4.qui dicit patrem nõ poſ-
ſe facere,ꝙ filij primi gradus fructus in trebellianicã
computent,& ſic etiam in caſu,quo duæ quartæ de-
trahi poſſunt,& in conſil.150.volu. 6. refert opinio-
nem Pauli in d.§.cum proponeretur, ſed dicit ſe nõ
audere illam firmare, quia ẽ noua deciſio. Itaque ex
prędictis apparet ſententiã Bartoli in d.§.quod auus,
ꝙ etiam in caſu, quo duæ legitimæ ſint detrahendæ,
filij primi gradus fructus iudicio teſtatoris ꝑceptos
imputare non teneantur,eſſe veriorẽ,& magis com-
munem,etiam ſi contrarium fuiſſet de expreſſa mẽ-
te teſtatoris , quicquid dixerit Paul. in d.§.cum pro-
poneretur,& ibi Alexan. Et ita cõcludo , & reperio
ſecundum prædictam opinionem Carolum Ruinũ
in quadam cauſa de Blanchinis cõſuluiſſe.¶ Venio
ad ſecundũ caput,an diſpoſitio d. l. iubemus habeat
locum,quando filius fuiſſet rogatus reſtituere per fi
deicõmiſſum ſub conditione, ſi deceſſerit ſine libe-
ris extraneo,qui non ſit de deſcendentibus,prout in
caſu noſtro extraneo reſtituere rogatus fuit:& vr̄ cõ
cludendũ, ꝙ in hoc caſu diſpoſitio illius legis locũ
non habeat,vt optimè tenet, & examinat Alex. in l.
in fideicõmiſſariã col.3.ff.ad trebellia. qui hanc opi-
nionem confirmat,& adductis in contrariũ reſpon-
det:idẽ voluerunt Cy.Franciſ.de Rampo.& Rainer.
de Forliuio,quos refert Alex.ibi dicens hanc ſenten
37 tiã in puncto iuris videri veriorẽ.¶ Contrariũ † plu-
res ſecuti fuerũt,hoc eſt Salice.in d.l.iubemus,& ibi
Pau.de Caſt.Ioã.de Imo.in l.quod de bonis.§. quod
auus.ff.ad l.falci.& ibi Alex.in hoc ſibi contrarius, q
dicit hãc opinionẽ eſſe ęquiorẽ,& benigniorẽ,ſibiq́;
magis placere, qa eſt rationabilior ſecundũ Ioan. de
Imola ibi,& dicũt, ꝙ gl.ĩ d.§.qđ auus,& Bart.nec nõ
gl.in d.l.iubemus,& ẽt in d.l.in fideicõmiſſariã indi-
ſtinctè loquentes ſentire vident̄, ꝙ diſpoſitio d.l.iu-
bemus habeat locum etiam , quando filius eſſet ro-
gatus ſub conditione extraneo reſtituere:vnde appa
ret hanc ſecundam opinionem eſſe magis commu-
nem,æquiorem,benigniorem,& rationabiliorẽ, er-
go is fatuus eſſet,qui in iudicando , & cõſulendo ab
ea recederet argumento eorũ, quæ habentur per do
cto.in c.j. & in c.ne innitatis de cõſti. & ꝓpterea ego
quoque illam ſequor,ꝓ qua facit viua ratio,cui nõ
video bene reſponſum eſſe:Nam diſpoſitio d. l.iube
mus fauore liberorum principaliter fuit ĩtroducta,
& ibi diſponitur,ꝙ ſi aliquis , ſeu aliqui filij ſub con-
ditione , ſi deceſſerit ſine filijs , grauati fuerint reſti-
tuere ſuis fratribus ſuperſtitibus,vni vel pluribus , &
ſic alijs filijs teſtatoris,ipſi fructus in quartam impu-
tare nõ teneantur:ſi ergo illud inducitur in caſu , in
quo fideicommiſſum eſſet reſtituendũ filijs teſtato-
ris

ris,qbus ea lex fauere intẽdit, ergo idẽ magis dicẽdũ
eſt,qñ fideicõmiſſum extraneo foret reſtituẽdũ, ſi.n.
non attento fauore filiorũ,quibus fideicõmiſſum re
ſtituẽdũ erat, filius grauat⁹ quartã deducit abſq; eo,
quod fructus in illam imputet,ergo magis hoc dicẽ
dũ eſt,quãdo eſt extraneo reſtituendũ, cui lex illa in
38 hoc nullo modo fauere intendit,& maximè cũ † in
fideicõmiſſorũ materia ſemp̱ filij, & deſcẽdẽtes ſint
extraneis fauorabiliores ar.eorũ,q̃ habenť in l.hr̃des
mei §.cũ ita ff.ad treb.per Ale.& alios in l.qui duos,
& ĩ l.ſi pater impuberes ff.de vul.& pup. & ſic maior
vr̃ ratio in extraneo,quã in filio,cui eſſet reſtituẽdũ.
¶ Et quãuis ex mẽte Rayner.de Forliu.Ale. in d.l.in
fideicõmiſſariã dicat id,qđ habeť in d.l.iubemus, di-
ſpoſitũ fuiſſe inter filios,q̱a lex voluit, ne ꝓpter mo
dicum,hoc ẽ propter fructus diſcordia inter fratres,
& deſcendentes teſtatoris oriretur, quæ de facili in-
ter eos oritur,arg.l.cum opertet §. cum autem C.de
bon.quæ liber.§. ingratitudinem in authen. de nup.
& l.cum pater §.dulciſſimis ff.de legat.2.tamen hæc
reſponſio concludens nõ videtur, quoniam lex ſem
per voluit in fideicommiſſis magis fauere filijs,& de
ſcendentibus, quàm extraneis, l. generaliter §.cum
autem C.de inſtit.& ſubſtiu.ſub condit.factis,l.cum
acutiſſimi C.de fideicom.l.cum auus ff. de condi.&
demonſtr.& habetur in d.§.cum ita cum ſimil.vnde
ſi quando filijs eſt reſtituendum, filius non tenetur
fructus cõputare,ergo minus,quãdo extraneo. Nec
obſtat ratio diſcordiæ, quoniam cum d.l. iubemus
loquatur, quãdo filius eſſet grauatus reſtituere poſt
mortẽ ſuã,ſi deceſſerit ſine liberis, alijs ſuis fratrib⁹,
diſcordia,q̃ ex hoc oriretur,non inter filiũ grauatũ,
& alios filios honoratos oriri diceretur, ſed inter fi-
lios honoratos, & hr̃dẽ extraneũ ipſius filijs graua-
ti,cũ ipſe fuerit grauatus reſtituere eo tẽpore, quo ĩ
rerũ natura non erit,& in caſu,quo liberos nõ habe
ret.¶ Non placet etiã alia reſponſio Ale. in d.l.in fi-
deicõmiſſariã data per illum ei text. qui dicit,quòd
ille tex. qui loquitur,quando filijs, ſeu liberis eſt fa-
cienda reſtitutio non debet extendi ad caſum,quan
do reſtitutio extraneo eſſet facienda, quoniã impe-
rator huiuſmodi extẽſionẽ fieri ꝓhibet,vt ibi ergo
nec etiam ex maioritate rationis fieri debet, q̱a hæc
reſpõſio tollitur ex ijs, q̃ dicit Ioan.de Imola in d.§.
quod auus reſpõdendo tex.in d.l.iubemus in fin.quã
rñſionem ſequitur etiã Ale.ibi,ꝙ dum ille text.in fi.
dicit,vltra p̱ſonas,& caſus de q̱bus ibi,nõ oportet ꝓ
duci &c.debet intelligi, ꝙ nõ debet extendi vltra p̱-
ſonas liberorum primi gradus, nec ẽt ad alios caſus
videlicet ꝓximè relatos,hoc eſt, dum loquiť de cau
tione non præſtanda,& non ad remota, dum loquiť
de imputatione fructuũ, ad quæ ſi etiã fieret relatio,
ſequeretur abſurdum, ꝙ lex illa magis extraneis, q̃
liberis teſtatoris in fideicommiſſis faueret, cuius cõ
39 trarium fuit de mente illius text.† Et quãuis relatio
regulariter ad oĩa p̃cedentia ſit faciciẽda l.talis ſcri-
ptura ff.de leg.j.c.dilecti de donatio.cũ ibi not.tamẽ
hoc fallit,quando abſurdũ reſultaret,qđ vt euitetur,
ſolum ad ꝓxima fit,vt habeť per Bar. in d.l.talis ſcri-
ptura,& in l.j.§.hoc edicto per illum tex. ff.de poſtu
lan. ¶ Non obſtant not. per Alex.in d.l.in fideicom-
miſſariam,qui contrariam opinionem tenet ſequẽs
plures antiquos doctores,de quibus ſupra, quia eo-
rum opinio de rigore, & ſubtilitate iuris procedit,
itaq; loquitur ibi Alex.at contrariã, quã ipſemet ſe-
quitur in d.§.quod auus, & quæ eſt magis cõmunis,
& de mente omniũ aliorũ doctorũ, de æquitate,hu
manitate, ac ſecundũ benigniorem rationẽ ꝓcedit,
veluti Alexan.ipſe atteſtatur in d.§. quod auus. Qui-
nimmo,vt dictum eſt,ea etiam in puncto iuris verior

eſſe vr̃:Et propterea ſequenda eſt, & ſecundũ illã iu-
dicãdũ l.diuus ff.de in integ.reſti.l.placuit C.de iudi.
cũ ſimi.Et ita cõſuluit p̃fatus do.Carol⁹ ĩ dicto ſuo
conſilio. ¶ Supereſt ẽt circa hoc tertiũ principale
alia breuis difficultas,an Cõſtantius,ſeu hr̃des ſui te
neanť imputare fructus, quos iudicio teſtatoris pen
dente fideicõmiſſi condõne p̱cepit iuxta not.p gl.in
d.l.in fideicõmiſſariã,in illã trebellianicã,quã, vt ſu-
pra dixi,ex mente Pauli Caſ.& aliorũ, quos iam retu
li,poſſunt deducere ex portione Marciantonij,quã
tanquã cõmodũ pupillaris ſubſtitutionis reſtituere
debent,tenendo,non tñ pro vero affirmando,q cõ
modũ pupillaris ĩ reſtitutionẽ veniat, vt latiſſimè ſu
pra in ſecundo dubio diſcuſſum fuit:Et prima facie
videtur concludendum,ꝙ fructus in illã trebelliani-
cam ſint imputandi, quoniam Conſtantius eam nõ
detrahit tanquam filius grauatus,& ſic tãquam vnus
de liberis primi gradus,ſed tanquam pupillariter ſub
ſtitutus,& hæres fratris pupilli, qui ex pupillari ſubſti
tutione portionem Marciantonij habuit, qui per fi-
deicommiſſum reſtituere grauatus fuit, & ſic poti⁹
tanquã extraneus,quàm vt vnus de liberis primi gra
dus,& per hæc diſpoſitio d.l.iubemus in huiuſmodi
trebellianica locum habere non videtur,vt ſupra cõ
40 cluſum eſt. ¶ Contrarium † eſſe verius arbitror, in
primis,quia vt ex verbis teſtamenti apparet, quibus
in dubio ſtandum eſt l.non aliter ff.de leg.3.cũ ſimil.
Conſtantius,qui in effectu vltimo loco deceſſit,tan
quam vnus de filijs teſtatoris,& nõ vt extraneus gra
uatus fuit,vt ibi,& in caſu,& caſibus prædictis ſic de
cedentibus omnibus eius filijs ante vigeſimũ quin-
tum annum,vltimo ſic decedẽti &c.& ſic vt vnus de
filijs fuit rogatus & reſpectu portionis ſuæ, & reſpe-
ctu portionis fratris prædefuncti tenendo(illã eſſe re
ſtituendam)quoniam vna,eademque determinatio
pariformiter cõprehẽſa ſub ea determinare debet l.
nam hoc iure ff.de vulg.& pupil.& habetur per Soz.
in l.vtrum §.fin.ff.de reb.dub.in fin.verb.¶ Præterea
cum per ſucceſſionem, quàm fecit Conſtantius ipſi
Marcoantonio ex pupillari,portiones, quoq; ſemiſ-
ſes confuſi fuerint,vt eſt tex.in l.in ratione la j.§.quæ
ſitum,iuncta l.q̱ fundum §.q̱ filiũ,& in fi.ff.ad l.falci.
adeò ꝙ legata,& fideicõmiſſa cõmuniter relicta de-
beri dicantur non ſolũ reſpectu portionis ipſius pu-
pilli,ſed etiam ipſius ſubſtituti pupillariter,itaq; effe-
ctum ſit per cõfuſionem eorum patrimoniũ, quod
totũ ſubſtitutus à patre habere diciť,vt p Pau.de Caſ.
in d.l.qui filiũ in fin.Sequitur, ꝙ ratione huius vnio-
nis, & confuſionis ipſe Conſtantius grauatus trebel
lianicam deducere dicetur de qualibet portione tã-
quã filius,& hæres ipſius patris teſtatoris arg.l.q̱ pa-
tri ff.de acquir.hæred.nã pupillariter ſubſtitutus tan
quam hæres teſtatoris ſuccedere dicitur, quando fi-
lius inſtitutus ꝓ parte fuit ſubſtitutus fratri impube
ri pupillariter l.paterfamilias ff.de vulga. & pupil.Et
ideò tãquã filius grauatus de qualibet portione tre-
bellianicã deducere poterit,abſq; eo, ꝙ fructus in eã
imputet p̱ d.l.iubemus:Et hęc interpretatio ĩ dubio
eſt faciẽda fauore filiationis,vt ibi.¶ Venio ad quar-
tũ prĩcipale, an ex ꝓhibitione alienationis teſtator
41 trebellianicã ꝓhibuiſſe dicať,& † vr̃ dicendũ, ꝙ ſic,
arguẽdo de falcidia ad trebellianicã, prout argumẽ
tũ procedere videtur,vt in l.marcellus in princ.& ibi
Bar,ff.ad trebel.vbi traditur regula, ꝙ in quibuſcũq;
teſtamentis ceſſat falcidia, ceſſat quoque trebellian
ca, item quia appellatione falcidiæ trebellianica cõ
tinetur l.pater filium in prin.& l. Titia. ff.ad l.falci.
42 l.iubemus C.ad trebellia. Sed † falcidia ex eo,ꝙ teſta
tor alienationem bonorum prohibuit,ita dicitur p̱
hibita,vt detrahi nequeat,veluti in auth.ſed in ea-

ergo idē de trebellianica dicēdum eſt, ſicuti
one Bal.ibi in terminis tenuit extendēdo il
quentē de falcidia ad trebellianicā.¶ Cōtra
a noſtro ſequor, ꝙ ex ꝓhibitione alienatio
facta trebellianica nō dicat ꝓhibita,& † in
oucor, ſiquidē plus operat̄ expreſſa trebel-
hibitio à teſtatore facta,ꝙ̄ tacita,vel ſaltē tā
colligit ex ijs,ꝙ̄ habētur ꝑ docto. Bar.& oēs
cellus in prin.ff.ad trebell. & in auth. ſed cū
C.ad l.falc.nō.n. plus operatur tacita diſpo-
atoris,ꝙ̄ expreſſa l.cum filio. §.ex filio.ff.de
pil.† ſed pater filijs primi gradus detractio
lianicę expreſsè prohibere non pōt d.l.iube
i Bald.expreſsè, ꝗ ad hoc illū tex. pōderat,
cōſ.206.incip.licet de communi concluſio
Alex.in conſil.5 .volu.3. circa fin.qui dicit,
on poteſt prohibere trebellianicam liberis
dus per ſolennem doctrinam Baldi in d.l.
de qua licet Ale.in conſ.67. volu.j.dubitet
voluit Raph.Cuma in l.cohęredi.§.cum
ulga.& pupil.ab ea tamen nō diſcedit,im
a potius pertranſire videtur; minus ergo
ibere poterit prohibēdo alienationē bo-
ex ꝓhibitione reſultat tacita trebelliani-
vt habetur per glo.in d.authen.ſed in
in authen. vt ſponſali.largi. per quā ra-
mat Roma.in d.cōſi.206.¶ Et poſito,
primi gradus pater expreſsè trebelliani-
prohibere,vt voluit Raph.& Alex.in cōſ.
olu.2.& plures, quos refert Alex. in d.l.
princ.& Roma. in ſuo ſing.94.incip.eſt
Tamen in liberis primi gradus nō eſt dicē
tacitè hoc facere poſſe,quia plus expreſſa
atur,ꝙ̄ tacita d.l.cū filio §.in filio.¶ Pręte
ndo † hoc, quod teſtator poſſit trebellia-
falcidiam prohibere, vt in iuribus præal-
procedit ſecundum ius nouum,quod eſt cor
iuris antiqui, ſecundum ꝙ nec falcidia,
llianica prohiberi poterat, vt habetur per
is in d.l.marcellus in prin.& ī d.auth. ſed cū
Quare poſito, non tamen conceſſo, ꝙ in il-
s,in quibus falcidia per ius nouum prohibi
ur,vt in caſu d.auth.ſed cū teſtator,d. auth.
& d.auth.ſed ī ea, trebellianica quoque ꝓ-
dicatur,& iiſdē modis poſſit prohiberi,vt
quit in d.auth.ſed cum teſtator,ac ī d.l.mar
prin.& habetur per Alexan.in cōſi.67.volu.
hoc debet intelligi in illis caſibus,in quibus
uum cautum eſt, falcidiam prohiberi poſ
ibus ius nouum loquitur,vt ius antiquum
rigatur,quàm fieri poſſit, & ius correcto-
ſus expreſſos nō extēdat ar.c.cū expediat
in 6.& habetur per Imolā in l. ſi verò §.de
mat.cū ſimi.Sed tex.in d. auth. ſed in ea,
ore,vnde ſumit,loquitur, quādo teſtator
& ꝑpetuò alienationē prohibuit,vt patet
authen.vt ſponſali.largi.cum ibi not.item
ur,quādo pater liberis primi gradus aliena
buiſſet,ergo nō debet extēdi ad caſum,qn̄
pliciter,ſed ſecundum quid, & ad tēpus tan-
ationem quis prohibuiſſet, vt in caſu no-
hibitio facta fuit, videlicet quando ante vi-
quintum ſuæ ætatis annum fieret ſine con
cuius ex fratribus:quo fit,vt cum conſenſu
fratris ſui alienatio à teſtatore permiſſa dica
verbis teſtamenti colligitur:Nec etiam de-
di ad caſum, quo pater alienationē bonorū
primi gradus prohibuiſſet, quia dictus textus
on loquitur,† nec ſimiliter in caſu,quo pro-
alienationis facta eſſet ad fauorē ſoli⁹ ꝓhibi-
ti,ſed aliorum ſuorū deſcēdentiū, vt habet̄ in d. §.fi.
At ī caſu noſtro ꝓhibita fuit alienatio à teſtatore ad
fauorē ipſorū filiorū prohibitorū,ergo diſpoſitio d.
auth.ſed in ea,& ī corpore,vnde ſumit, in eo locum
nō habebit, ꝗa hæc ꝓhibitio alienationis ad fauorē
filiorū facta odiū ipſorū operaretur,vt trebellianicā
detrahere nō poſſint, qđ nō eſt dicendū,cū inducta
ad fauorē odium operari non debeāt l.quod fauore
C.de legi.cū ſimi.Quòd autē in caſu noſtro ꝓhibitio
facta fuerit ad fauorē filiorū prohibitorū, cōſtat,nā,
fuerūt prohibiti alienare ante vigeſimū quintū an-
nū abſque cōſenſu alterius fratris teſtōris, & ſic ꝑꝑ
defectū ætatis ſuæ,quo caſu ad ipſorū fauorē prohi-
bitio facta eſſe dicitur,cum non ſimpliciter,nec per
petuò, ſed propter defectū ætatis prohibiti fuerint,
vt colligitur ex ijs,quæ voluit Salic.in l.ea lege in pe
nul.col.in verſic.quæro quidam donauit C. de cōdi-
tio.ob cau.vbi expreſsè per eum,& facit id, quod ha
betur per Alex.in conſil.155.volu.2.in vlti.colum.li
cet Salice.in loco præallegato clarius loquat̄: & hoc
motiuum iudicio meo ſatis cōcludere vr̄.¶ Tertio
hæc concluſio confirmatur ex ijs, ꝙ̄ voluit Roma.
in dicto ſuo conſi.206.col.2.verſi.nec p̄miſſæ.¶ Præ
terea aduertendum eſt, ꝙ aliud eſt quærere,an prohi
bita alienatione trebellianica quoque ſimpliciter ꝓ-
hibita dicatur,& per prædicta vr̄ dicendum, ꝙ non,
quia nec falcidia hoc caſu dicitur prohibita, aliud
verò eſt quærere,an ex rebus prohibitis falcidia,ſeu
trebellianica detrahi poſſit,& fortè dici poſſet, ꝙ ſic
per tex.in d.auth.ſed in ea,& ī corpore, qui ſic loqui
videtur.Nec per hoc tollitur, quin ex alijs rebus nō
prohibitis detrahi poſſit,vt ibi, ſicut ī ſimili dicitur,
ꝙ quamuis per relicta facta ad pias cauſas falcidia,
& trebellianica prohibita dicatur,vt in authen.ſimi-
liter,ibique habetur.C.ad.l.falc.& in d.l. marcellus ī
prin.tamen hoc debet intelligi quantum ad hoc, vt
ex illis non poſſit detrahi, non aūt vt ꝓpter hoc ex
alijs rebus detrahi nequeat,vt habetur in auth.ſimili
ter,& in d.l.marcellus in prin. ſed prædicta prius ma
gis placēt, ex quibus apparet eſſe reſpōſum adductis
ſupra in contrariū,ꝙ̄ ſunt declarāda,& limitāda ꝓut
dictum eſt.¶ Ad quintū nunc principale dubiū con
deſcendo, nunquid ex non confectione inuentarij
Conſtantius beneficiū trebellianicæ amiſerit,& quā
uis hic articulus ſit valdè tritus,varijsq́; in locis exa-
minatus,de quibus copioſè per Ale. qui plures quot
tas allegat in d.l.marcellus in prin.vbi Bar. & alij cō
muniter iſtud diſcutiunt, ac etiā in d.auth. ſed cū te-
ſtator.C.ad falcid.& ſuper eo docto. multū varient,
dominusq́; meus Soz.ī d.l.marcellus ī prin.in fi.ver.
arbitret̄, ꝙ ſicut hoc modo beneficium falcidiæ ꝑ-
ditur,vt in l.fi.§.& ſi pręfatam.C.de iure deliber.& in
auth.de hæredi.& falc.in §.hinc nobis, ita beneficiū
trebellianicæ admitti dicat̄, quodq́; ipſe ab hac opi-
47 nione iniudicādo,& cōſulendo nō recederet : † Ta-
men ad hærendo veritati,& cōmuni opinioni docto
rū,ſecundū quā iudex ſemꝑ iudicare debet, vt in lo-
cis vulgaribus, contrariū eſſe verius credo, ac ita te-
nendū arbitror,ꝙ beneficiū trebellianicæ nō perda-
tur,veluti intrepidè cōcludit Bar.in d.l.marcellus in
prin.in d.auth.ſed cum teſtator, & in l. nemo poteſt.
ff.de lega.j. & hanc communem opinionem atteſta-
tur Ale.in d.auth.ſed cum teſtator, & in cōſi.ſuo 29.
vol.5.col.2.nec nō in d.l.marcellus ī prī.& ibi Ang.
dicitq́; Ale.ſe illam ſemper in legēdo, & cōſulendo
ſecutum eſſe,multosq́; in locis allegatis hoc tenen-
tes enumerat,quos breuitatis cauſa nō refero. Habe
tur etiam per Ang. & Imolam in l.j.§.hęc ſtipulatio.
ff.ſi cui plus,quam per l.falcid. & Paul.Caſtr.in l.co-
hæredi.§.cum filiæ.ff.de vulg.& pupilla.inquit fatuū
eſſet

eſſet ab hac opinione Bar.in cõſulẽdo deuiare: Quibus aũt rationibus, & argumẽtis adducti ita ſentiãt, cũ inſpici poſſint,nõ refero, neq; varias ſup hoc doctorũ opiniones enarro,cũ ſatis,ſuperq; exiſtimẽ nobis forè,ſi,q̃ ſit cõmunis opinio,apertè conſtet.Quinimmo Bal.in cõſ.97.incip.ſup primo lib.2.col.2.in verſi. ex his apparet reſponſio dicit,ꝙ ẽt in caſu,quo duæ legitimæ à filio grauato ſunt detrahẽdæ,ꝓut de iure canonico cautũ eſt,& generali cõſuetudine approbatũ,docto.cõmuniter volũt,ꝙ filius ob nõ cõfectionẽ inuentarij beneficiũ trebellianicę ꝑdere nõ dicat̃,maximè ꝑ d.c.raynuti⁹, & d.c. raynaldus extra de teſta.q̃ iura indiſtinctè ꝑmittunt deductionẽ trebellianicæ, nulla habita de inuentario conſideratione,qđ veriſſimũ eſſe,& ſæpius in hãc ſententiã cõſuluiſſe ait.¶ Præterea põdero tex.in d.c.raynaldus, ꝗ dum loquit̃ de legitima,& trebellianica à filio deducẽdis,ſimpliciter ꝑmittit illas abſque inuentarij cõſideratione poſſe deduci,deinde circa finẽ , dum loquit̃ de falcidia deducẽda,dicit eã poſſe deduci,ſi hęres inuentariũ cõfecerit,ergo ibi eſt tex. ꝙ licet ꝑ nõ confectionem inuentarij beneficium falcidiæ amittatur , non tamen beneficium trebelllianicæ perdit̃, & hoc de iure veriſſimũ eſſe exiſtimo,ꝗcquid cõtrarium tenentes dixerint,quorum rationibus,& argumentis reſpondeas,vt faciunt Barto. Alexan.Pau.de Caſtr. & alij in locis præallegatis , inter quæ contra prædictam communem opinionẽ Bar.& aliorũ magis ſtringit tex.ĩ §.illo adiecto cũ §.ſi verò nõ fecerit in auth.de hæred.& falc.quem ad hoc ponderat Bal. in d.auth.ſed cum teſtator colum.2.in verſi.ſed contra iſtud oppono, dicens per eũ decidi hanc quæſtionem,per quem Sozi.quoq; in d.l.marcellus opinionem contra Barto.ſecutus fuit,volens, vt ille tex.loquatur nõ ſolum de legatis,& fideicommiſſis particularibus,ſed ẽt de vniuerſalibus,vt ibi ꝑ eũ,ꝗcquid dixerit Ale.qui reſpondens dicebat, eũ loꝗ de fideicommiſſis,& legatis particularibus dumtaxat:Cęterũ ſequendo opinionem Bar.& cõmunem primo reſponſio Ale.ſubſtineri poſſet,quia oĩa, quæ ibi text. prius de legatarijs,& fideicommiſſarijs dixerat,reaſſumit poſtea per verba legata , & fideicõmiſſa particularia importantia,vt ibi licet puræ ſubſtantiæ morientis tranſcendat menſuram legatorũ datio.¶ Se-

48 cundo † etiam præſupponendo d. §. illo adiecto cũ ſequentibus loqui de fideicommiſſis vniuerſalibus, reſpondeas,ꝙ dum ille tex.mãdat pro forma , & ſolennitate confectionis inuentarij legatarios, & fideicõmiſſarios ẽt vniuerſales eſſe citãdos , & vocãdos, ſicut creditores quoq; hæreditarij vocãdi ſunt , hoc diſpoſuit,vt oẽs,quorũ intereſſet,p̃ſentes forẽt, quò cognoſcere,& videre poſſent, an aliqua fraus ab hr̃de cõmitteret̃ in deſcribẽdo res hr̃ditarias in inuẽtario,nõ aũt ad effectũ,vt reſpectu legatorũ,& fideicõmiſſorũ particulariũ hæres falcidia ꝑderet, & reſpectu vniuerſaliũ trebellianicã,quia hoc tex.ille nõ dicit,ſed ſolum,ꝙ ſi hæc forma,& ſolennitas obſeruata nõ fuerit,vt ꝗa legatarij,vel fideicõmiſſarij,vel creditores citati non fuerint,tunc ipſe hęres falcidiam non retineat,& legatarijs,fideicõmiſſarijs,ac hr̃ditarijs creditorib⁹ vltra vires hr̃ditatis ſatisfacere teneatur, perinde ac ſi inuentariũ factũ non fuiſſet.Præterea dum ille tex.dicit, ꝙ complebit legatarios, & fideicommiſſarios,debet intelligi, etiam ſi complendo datio fideicommiſſorum,& legatorum vires hr̃ditatis excederet , vt clarè litera illa dicit,q̃ verba nõ poſſunt niſi legatis,& fideicõmiſſis particularibus ꝯuenire,non autem vniuerſalib⁹ , nam per dationem fideicommiſſorum vniuerſalium , licet trebellianica ab hærede nõ retineretur,non poſſet ipſe hęres vl-

49 tra vires hr̃ditarias dici grauari, † cũ hęres ꝑ fideicõmiſſum vniuerſale grauatus ẽt nullo confecto inuẽtario,& ĩ caſu,quo abſq; aliquo cõmodo teneret̃ reſtituere,ſolũ id,quod eſt hr̃ditariũ,& quatenus ſunt hr̃ditatis vires,reſtituere teneat̃ l.ꝗa poterat,l.ita tamen §.qui ſuſpectã cũ ſimi.ff.ad trebel.& hęc quoad quintũ dubiũ dicta ſufficiant.¶ Sextũ aggredior, an legitima iure naturæ debita Cõſtãtio, & Marcoantonio minor cenſeat̃ ꝓpter legatũ ſeptingentorũ ducatorũ factũ dominæ Iuniperæ,adeò ꝙ illi in eorũ legitimã cõputentur, & ex mẽte, & verbis teſtatoris vi-

50 detur concludendũ, ꝙ ſic , † quoniã illa in legitimã imputantur,quæ ex patrimonio, & iudicio defuncti veniũt,& maximè ſi ea debere imputari expreſsè voluit,quãuis iure hæreditario non debeantur l.oĩmodo in fi.C.de inof. teſta. ergo magis ſi iure hæreditario l.quoniam nouella C.de inoffi.teſt. habetur per Bar.in l.in quartam col.4.ver. venio ad quartam debitam iure naturę ff.ad l.falc. vbi ipſe hanc regulam ponit : Sed in caſu noſtro teſtator in euentũ fideicõmiſſi reliquit dominæ Iuniperæ filiæ ſuæ vltra dotes ducatos ſeptingẽtos auri iure inſtitutionis & oĩ meliori modo &c.& hoc ꝓ omni portione,& rata legitimę,& ꝓ omni eo,& toto,qđ ipſi,& alijs filijs eius deberi poſſet , itaq; teſtator voluit dictos ſeptingentos ducatos in ratam legitimæ computari,quæ filijs

51 ſuis deberetur,ergo &c.¶ Secundo † quamuis filia fœmina excluſa per maſculos à ſucceſſione ex diſpoſitione ſtatuti huius ciuitatis ad legitimã nõ admittatur,nec in ea partẽ ipſis filijs maſculis faciat, vt habet in ſtatuto poſito ſub rub. de ſucceſſio. liberorũ cõdito teſtõ,& ſub rub.de ſucceſſio.libero.ab inteſt. iunctis no.per ſcriben.in l.gallus §.quid ſi tãtum , & ibi Ale.ff.de lib.& poſth.in auth.nouiſſima maximè ꝑ Sali.C.de inoffi.teſt.Ale.in l. qđ de bonis §. quarta ff.ad l.falc.& ꝓut aliàs conſulẽdo tenui,tamen ex ꝓuiſione teſtatoris deficientibus maſculis filia fœmina ad legitimam, & ſucceſſionẽ vocari põt, ſicuti ſi eſſet maſculus,arguẽdo de ſtatuto ad diſpoſitionẽ teſtatoris, nam per ſtatutũ introduci põt,ꝙ maſculus ſolus excluſa fœmina ſuccedat, donec ſuperuixerit, & illo deficiente etiam poſt aditam hr̃ditatem ad legitimam, & ſucceſſionẽ fœmina admittet̃ , perinde ac maſculus nũquã extitiſſet,vt colligitur ex ijs,quæ ponit Bar.in l.fi.in fi. ff.ad tertullia. ergo & hoc ꝑ ꝓuiſionẽ teſtatoris fieri poterit , cuius diſpoſitio ẽ lex

52 §. diſponat in auth.de nup.¶ Tertio † qui ad aliquã partẽ etiam minimam admittitur , alteri partẽ facit, veluti ſi in totum ſuccederet , vt eſt regula , q̃ ponit̃ in l.planè §.ſi duobus ff.de leg.j.ĩ l.huiuſmodi §.ſi Titio eo.tit. Bal. & alij in l. ſi quis filium,& in auth.nouiſſima C.de inoffi.teſta.Bar.& ſcriben. ĩ l.pater filiũ ff.eo.& in l.j.§.quod habebat in 4.q. ff. de bono.poſ. cõtra tab.& Soz.in cõſ.202.ĩ fi.verb. Sed domina Iunipera ad aliquã partẽ legitimę ex diſpoſitione, & voluntate teſtatoris admittit̃,hoc eſt ad ſeptingẽtos ducatos illi,vt ſupra relictos,ergo partẽ in legitima faciet, perinde ac ſi in totũ ſuccederet. ¶ Vltimo fa-

53 cit, † quod voluit Sali.ĩ d.auth.nouiſſima in vlti.verbis,vbi ferè in terminis noſtris q̃ſtionẽ ponit, ꝙ ſtante ſtatuto, ꝙ filia fœmina ab ĩteſtato cũ maſculis nõ ſuccedat,ſi pater in ſuo teſtamento filium vniuerſaliter inſtituerit , & filiam vltra dotes in decem, filia non prohibetur petere ſupplementũ legitimę,& ſic in hoc caſu filia ad partem admittetur,& ipſi maſculo ex prouiſione teſtatoris partem ĩ legitima faciet. ¶ Præmiſſis tñ non obſtantibus , contrariũ de iure verius eſt , ꝙ ob relictum ſeptingentorum ducatorum factum dominæ Iuniperæ legitima iure naturæ debita Conſtantio , & Marcoantonio minui nõ dicatur,

neq;

…ſoru legitimā dicti ſeptingenti ducati ſint
Quod demōſtro p̄ſupponendo, prout verū
…ante ſtatuto,ꝙ extantibus filijs maſculis, q̄
…tū ex teſtamento,q̄ ab inteſtato adiuerūt,
…a ſucceſſione excludat,veluti ſtatutum
…ie extat,ipſa filia fęmina habetur ꝑ extra-
ad partē legitimæ cū filijs maſculis admit-
…olligitur ex ijs,quæ plenè ponit Salicet. in
…in d.auth.nouiſſima C.de in officio.teſta
…etur per Alex.& alios poſt Bar.ī d. l. gallus.
…antum,& per Bar.in l.fi.in fi.ff.ad terrullia.
…ſciendum.ff.de ſuis,& legi. Alex. in conſi.
…vol.j.& Ange.in auth.de nuptijs. §.opti-
…caſu noſtro filij maſculi hæreditatem pa-
…tamento adiuerunt, & iā patris hæreditas
…neq; amplius de illa vt patris, ſed vt eorū
…ergo ipſa filia ad partē legitimæ admitti
…in ea partē maſculis facere dr̄, cū ꝑ ex-
…eatur,& legitima filijs, & deſcendentibus
…tibus debeatur,nō vt extraneis, ut in d.
…ma,& in corpore,vnde ſumit, in authē.
…lla.cogno.in §.aliud quoque capitulū,
…&in c.Raynaldus extra de teſtamen.
…cū pater filijs ſuis maſculis ſuā legitimā,
…re,& grauamine relinquere teneat,
…nquat,ipſi ad ſupplementū agere poſ
…oribus,l.omnimodo,l.ſcimus. §. re-
…per totū titulū C. de inoffi. teſta. ſe-
…er minuere non poterit, relinquendo
…œminæ,vt id in legitimā filiorū cōpute
…ia ꝑ extranea hr̄, & eſt talis, cui de iure
…maſculos excludentes illā à ſucceſſione
…taria,q̄ ab inteſtato non debet: & pro-
…grauamen à patre in legitima filijs, ma-
…iniuncta, relinquendo aliquid filiæ fœ-
…gitimā filiorū minuat, erit ipſo iure de-
…qm̄ in prioribus,nam ad patrem nō ſpe
…filiorū tollere,nec minuere, ſed ad le-
…rū,vt declarant docto.omnes in d. auth.
…& hr̄ per Bar. Paul.Caſt.& alios in l. titio
…io genero.ff.de condi.& demon. ac ꝑ A-
…e bonis,§.quarta.ff.ad l.falc.¶ Rurſus† quā
…dicio teſtatoris capit à filio,vel ſuis deſcē
…filio puta à nepte,ſeu ꝓnepte,vel nepote,
…e,in legitimā debitā ipſi filio cōputet, vt
…quartā col.4.verſ.venio ad quartā. ff. ad l.
…nouella cū ibi not.C.de inoffi.teſt.tn̄ id,ꝙ
…,& collaterali capit,vt à fratre,vel à ſoro
…in legitimā filij ēt expreſſa teſtatoris di-
…cōputat,qm̄ ſi pater hoc poſſet, in pote-
…et hoc modo tollere,vel ſaltē minuere,
…,quod non eſt dicendū,neq; pater face-
…Propterea concludendum eſt, quòd per
…legatū factum dominæ Iuniperæ, quę in
…ceſſione,& à iure habendi,ac petendi legi
…clusa,nō dicat diminuta legitima, filio-
…tonij,& Cōſtantij,adeò,ꝙ hæredes ſui il
…m habere debent,abſque eo,ꝙ legatum de
…is ducatis in ipſam imputetur.¶ Non ob-
…rarium allegata,& in primis,ꝙ teſtator ex-
…luit dictos ſeptingentos ducatos imputan
…n ratā legitimæ debitæ ipſis filijs,q̄a reſpon
…rem hoc onus legitimæ filiorū adijcere n̄
…eque hoc pacto illam minuere,mandādo,
…n dominæ Iuniperæ eius filiæ, & ſorori fi-
…rorum in eam cumputaretur, per prædi-
…quod dicit Bar.in d.l.in quartam, procedit,
…pater voluit in legitimam debitam iuræ na-
…putari debere id,qd̄ reliquit ipſi filio, vel fi-
…deſcendenti ex filio,puta relinquendo dotē,
nepti ſeu donationē ꝑꝑ nuptias deſcendenti ex filio
vt hr̄ in d.l.qm̄ nouella,nō aūt qn̄ pater alteri extra-
neo,vel ēt collaterali ipſius filij relinqueret cū hoc,
ꝙ illud in legitimā filij eſſet imputandū.Secundo re
ſpondeo,ꝙ diſpoſitū in teſtamento per teſtatorem,
de relicto ſeptingentorū ducatorum cōputando ī ra
tam legitimæ debet intelligi de legitima debita ipſi
dominæ Iuniperæ, & alijs ſuis filiabus, non aūt filijs
maſculis,hoc.n.teſtator facere potuit, vt relictū fa-
ctū dn̄æ Iuniperæ ſit in legitimā ſibi debitā īputādū,
ſi qua de iure ſibi deberetur.d.l.qm̄ nouella: & qd̄
hæc fuerit mens teſtatoris, colligitur tàm ex pręce-
dentibus,q̄ ex ſequentibus,in quibus teſtator ſolum
de domina Iunipera,& filiabus fœminis loquit̄ non
aūt de maſculis,vt ibi,& eo caſu iure inſtitutionis,
& omni meliori modo reliquit Iuniperæ,& cuicun
que alteri filiæ vltra dotes ducatos ſeptingentos au-
ri,& hoc pro omni portione,& rata legitimæ, & ꝑ
omni eo,& toto,qd̄ ipſi Iuniperæ, & dictis eius filijs
deberi poſſit,ſeu quo vis modo ipſa,ſeu ipſæ petere,
poſſint &c.Noto verba p̄cedentia ante,quam fieret
mentio de rata legitimæ, ac ēt ſubſequētia,q̄ ſolum
ad filias fœminas adaptantur,ergo id, qd̄ dixit teſta-
tor de rata legitimæ, debet intelligi de legitima de-
bita filiabus,ſi quā de iure petere poſſint, vt patet ex
illis verbis,ſeu quouis mō ipſa,ſeu ipſæ petere poſsēt
ac ēt alia ſubſequentia hoc demōſtrāt,q̄a ex ſequen
tibus,& præcedentibus declaratio, ac interpretatio
ſumit̄ l.ſi ſeruus pluriū in fi.cū ibi no.ff.de leg.j.l.nū-
mis.ff.de leg.3.l.ſemper in ſtipulationibus cū ſimi.ff.
de re iuris:& hæc intelligentia coadiuuatur,q̄a con-
formis eſt diſpoſitioni iuris cōis,& cū eo ꝯcordat,ꝙ
pater de iure facere pōt,qui bn̄ pōt diſponere, vt reli
ctū filio ſeu,filiæ vel deſcendēti ex eis in legitimam
57 ipſi filio,vel filiæ imputetur per prædicta,† & ſemꝑ
facienda eſt interpretatio, vt diſpoſitio teſtatoris ſe-
cundū ius cōe intelligatur, & pro ut de iure teſtator
facere pōt,vt hr̄ per Bar.Alex.& alios ī l.hæredes mei.
§.cū ita cum ſimilib.ibi allega.ff.ad trebell.Paul. de
Caſt.in l.ſi duo per illum tex.ff.de acq. hæredi. l.ne-
mo pōt.ff.de leg.j.c.cām q̄ de reſcrip.¶ Nō obſtat,ꝙ
in teſtamēto dicat,& pro rata legitimæ,& omni eo,
& toto,qd̄ ipſi Iuniperę,& alijs eius filijs deberi &c.
& ſic expreſsè loqui videat̄ de legitima filijs quoque
debita,quia reſpōdeo,ꝙ dum dixit de filijs,voluit de
filiabus fœminis,& nō de maſculis intelligere,de ut
clarè ex p̄cedētibus,& ſubſequētibus colligitur, &
de filijs errore,vel imperitia notarij expreſſum fuit:
ꝑ quo facit,dum dr̄,ipſi Iuniperæ, & alijs eiusfilijs,
noto.n.dictionē alijs,q̄ ſolet repetere eādē qualitatē
p̄cedētem arg.textus cū ibi no.in l.fugitiui.C.de ſer-
uis fugiti.Vel melius teſtator voluit intelligere, nō
de filijs ſuis,ſed de filijs Iuniperæ,vt ſicuti relictū, illi
factū voluit ꝑ legitima ſua fore computādū,ita & ꝑ
legitima,quæ aliquo caſu filijs Iunipere deberi poſ-
ſet.¶ Præterea id qd̄ de rata legitimæ dixit, ſolū vide-
tur poſſe referri ad Iuniperā, & alias filias,vt fiat pū-
ctus hoc modo,reliquit ſeptingentos ducatos Iuni-
peræ,& cuicūque alteri eius filiæ, & hoc ꝑ omni,
portione,& rata legitimæ,hic fiat punctus, deinde,
alia verba ſequētia referātur, ad id quod ſequitur de
filijs.Verū p̄cedētes reſpōſiones magis placēt.¶ Nō
obſtante ea, quæ ſecundo loco adducebantur p̄ no-
tat per Bar.in l.fi.ī fi.ff.ad tertullia.qm̄ Barto.ibi ī ter
minis ſtatuti excludētis filias fœminas proper ma-
ſculos diſtinguit,ꝙ aut ſtatutum dicit filias, fœmi-
nas excludi à ſucceſſione,neq; poſſe ſuccedere, do-
nec maſculus ſuperuixerit,& tunc filiæ perpetuò ex
cluſæ,non cenſentur,ſed ſolum ad tempus,adeò, ꝙ
mortuo maſculo ſine filijs admittuntur, & hic non
eſt ca-

eſt caſus noſter, qa ſtatutũ huius ciuitatis hoc mõ ñ
loquiť aut ſtatutum excludit fœminas pp maſculos
ſimpliciter & indiſtinctè tã ex teſtamẽto, quã ab in-
teſtato, ſi filijs patris hæreditatẽ adiuerunt, & tunc, ſi
adiuerunt, fœminæ ſemper, & perpetuò excluſæ di-
cuntur, neq; amplius ad ſucceſſionẽ patris, nec ad le
gitimã aliàs ſibi de iure ꝯmuni debitã admitti poſ-
ſunt, quia amplius hæreditas, & ſucceſſio patris non
58 dr̃ ſed filij, & † filia ſemel à ſtatuto ſimpliciter exclu-
ſa ſemper durat excluſa ca.j.§.quin ẽt epiſcopũ, vel
abb.& ibi Moder.Bar.in d.l.fi.in fi. & hic eſt ꝓpriè ca
ſus noſter, itaq; loquiť ſtatutũ huius ciuitatis tam ĩ
ſucceſſione ex teſtamento, quã ab inteſtato, vt in ſta
tutis, de quibus ſ.mentio facta eſt: Vnde cum in ca-
ſu noſtro filiæ fœmina à ſucceſſione patris, & à legi-
tima ſua pp maſculos, qui hæreditatẽ adiuerunt, ex-
cluſę fuerint, illis deficientibus non põt dici aliquid
ipſis filiabus debitũ ratione legitimæ, cũ nulla ei de-
beať per prædicta, præſertim ex quo in caſu noſtro,
dotatæ fuerunt ad no.p ſcriben.in d.auth.nouiſſima
in d.l.Titio centũ §.Titio genero, & in d.l. gallus.§.
quid ſi tm̃.¶ Non obſtat tertiũ fundamentu, quia re
ſpondeo ꝙ dña Iunipera ad aliquã partẽ legitimæ,
de bitæ iuræ non admittitur, ex quo filij maſculi ex-
titerunt qui hæreditatẽ adiuuerunt, vt per Bar. in d.
l.fi.in fi.cũ ſimi.ibi no.& ideò partẽ in legitima non
facit, nec hæredibus filiorũ obſtare dr̃, qui ex illoru,
pſona in legitima ſuccedere pñt, vt dictũ eſt.¶ Vlti-
mo loco nou obſtat id, qđ voluit Sali.in d.auth. no-
59 uiſſima in vlti.verbis, quia † poſito, illã deciſionem,
eſſe verã, pro nobis facit, ſi quidem Sali.loquiť quan
do filia fœmina eſſet excluſa pp maſculos ſolum à
ſucceſſione ab inteſtato tunc.n. facto teſtamento ſi
filiæ, aliquid iure inſtitutionis relictũ fuerit, ad ſup-
plementũ legitimę agere poterit, ſecus ſi nedũ ab in-
teſtato, ſed et ex teſtamento eſſet à ſtatuto excluſa,
prout hic Bononię filiæ pp maſculos excluduntur
nã tunc ipſi filiæ nulla legitima debeť, neq; ad eius
ſupplementũ datur actio, vt colligiť ex ijs, q ibi po-
nit Sali.& idem in conſi.ſuo inci.Petrus habuit filiũ
nomine Franciſcũ.Secundo dico, ꝙ deciſio illa Sa-
liceti cõiter à doc.reprobatur in d.l.gallus §. quid ſi
tm̃, & Alex.ibi inquit ſe nunquam pro opi.Sali.con
ſulere voluiſſe, quia et in caſu, quo filia ſolũ ab inte-
ſtato pp maſculos excluditur, ſi pater fecit teſtamẽ-
tũ, in quo filiã in re certa inſtituerit, tunc illi non de-
beť legitima, nec eius ſupplementũ p plura, q̃ Alex.
& alij ibi adducunt.Itaq; ꝯcludẽdũ eſt, ꝙ ob relictũ,
ſeptingentorũ ducatorũ legitima debita ipſis filijs,
non dr̃ diminuta, neq; ipſi in eã ſunt cõputandi.¶ Su
pereſt vltimũ dubiũ de melioramentis factis, an fru-
ctus percepti iudicio teſtatoris in illa ſint imputãdi
60 circa ꝙ ꝯcluſiue loquendo dico, † melioramenta fa
cta opera, & ſumptibus ipſorũ hæredum, & filiorũ,
omnino eſſe deducenda, & ipſorũ propria forè, ut
eſt tex.clarus in l.fi.in ſi.C.cõmunia de lega. vbi me-
lioramenta facta in rebus fideicommiſſo ſubiectis,
deduci nequeunt, quando res fideicõmiſſo ſubiectæ
per ſcientẽ, & in ſcientẽ fuiſſent alienatæ, ergo regu
61 lariter ſecus, † nã melioramenta facta bona fide in re
alteri obligata, ſeu ẽt in re alterius, quam tenebat, &
poſſidebat, dicuntur eſſe ipſius facientis, ideoq; retẽ-
tioni locus eſt donec ſoluanť, ut eſt tex.in l.pen.,ff.lo
ca.in c.j.§.ſi vaſſallus hic finiť lex & c.& ibi domini,
feudiſtæ, §.certè inſti.de rerum diui. & eſt not. vbi
Abb.no.declarat in c.extra de in integ.reſti. qui di-
cit eum, qui cum in eccleſia contraxit in caſu, quo
p reſtitutionẽ in integrũ ꝯctus reſcinderetur, poſſe,
vti retentione rei et poſt ꝯceſſam reſtitutionem pro
ſumptibus, & melioramentis labore, & impenſa poſ

ſidẽtis factis: facit, quod voluit gl.in l.ſi non fortẽ
ſin autem ff.de cond.inde.q̃ dicit ſcriptorem poſſe
vti retentione quinternorum, donec ſibi de merce
de fuerit ſatisfactũ: Nam melioramenta facta in re
fideicõmiſſo ſubiecta ſunt filiorum, & hæredũ gra
uatorum, ipſiſq; cedunt arg.d.l.fi.cum gl. & ibi Bal.
& arg.l.intra ff.de mino.d.c.j.in fi. & c. ad noſtrã de
emp.& vendi.cum ſimi.vbiq; allegatis per gl.& Pau
de Caſt.in conſi.10.& 17.ergo cum ea de bonis teſta
toris eſſe non dicantur, reſtitutioni fideicommiſſi
ſubiecta non ſunt: & in computando, ac æſtimando
melioramẽta eſt habenda ratio nõ modò ſumptuũ
& expenſarum, ſed etiam laborum perſona, vt
tex.in d.c.j.de in integ.reſti.& ibi Abb.iuncto d.c.
noſtram, & Abb.in cap. fi.de pecu.clerico.inquit,
melioramenta, quæ prælatus in bonis eccleſiæ feci
ſunt hæredũ p̃lati, ac p eos repeti poſſunt, ita demũ
ſi de proprio patrimonio prelati ſunt facta.¶ Sed ad
huc dubium eſt, an melioramenta facta per filios, &
hæredes cum fructibus perceptis compenſari de-
beant, & ex is, q̃ not.voluit Abb.in d.c.j. in fi. vltimi
62 no.vr̃ dicendũ, ꝙ ſic, ipſe.n.ibi ait, ꝙ † melioramen-
ta facta cũ fructibus perceptis compenſantur, ut eſt
bonus tex.& ibi doct.ĩ c.penul. de rebus eccleſiæ nõ
alienan. in l. ſumptus ff. de rei vendi. & in l.penult.
ff. locati, vbi penſiones, quas conductor, reti-
nuit, & non ſoluit, cum melioramentis compen-
63 ſantur.¶ † Sed in caſu occurrenti contrarium eſſe,
verius videtur quoniam cum fructus à filijs grauatis
pendente conditione fideicommiſſi, & ſic iudicio,
teſtatoris percepti fuerint, dicuntur ex iuris diſpoſi-
tione eſſe ipſorum filiorum, ita quod pater teſtator,
non poteſt facere vt filij illos cum trebellianica cõ-
penſare teneantur l.iubemus, & ſupra dixi C. ad Tre
bellia.ergo ſequitur, quòd inter dictos fructus vt ſu-
pra à filijs perceptos, & melioramenta ab eiſdem fa-
cta, quæq; ipſorum filiorum, & hæredem eſſe dicun-
64 tur, compenſatio cadere non poteſt, quia † compen-
ſatio eſt debitorum hinc inde loco ſolutionis com
putatio, adeò, quòd de re mea ad aliam rem meã,
fieri non poteſt, vt colligitur ex ijs, quæ dicit Bal. in
l.fi.in j.q.C.de cõpẽſa.l.ſi conſtat eo.ti.& l.4.ff.q po-
tio.in pign.hab Quinimmo ſi pater huiuſmodi com
penſationem fieri expreſſè mandaſſet, ipſi eam face
re non tenerentur d.l.iubemus. ¶ Non obſtant ſu-
pra in contrarium allegata, quia procedunt quando
fructus non eſſent illius, qui feciſſet melioramenta,
ſaltem irreuocabiliter, quia illos reſtituere teneret,
tunc enim huiuſmodi compenſatio fieri poteſt, ut
ibi. Et vt ſupra dictum eſt teneo, & concludo ſuper
omnibus præmiſſis dubijs, ſaluo tamen cuiſlibet re-
ctius ſentientis iudicio. Laus Deo.

S V M M A R I V M.

1 *Fideicommiſſum conditionale deficiente conditione deficit.*
2 *Monaſterium ingreſſus ſine filio etiam legitimo, & naturali & ex legitimo matrimonio nato, ſiue ex proprio corpore, procreato decedere non dicitur.*
3 *Subſtitutio facta in vno caſu ad alium non extenditur.*
4 *Ad fideicommiſſum vniuerſale factum ſub nomine familiæ, ij ſolum admittuntur ordine ſucceſſiuo, qui tempore mortis teſtatoris de familia eſſent quod declaratur nu.10.*
5 *Inſuper quid importet.*
6 *Fideicommiſſum ex illis verbis, vt bona ſint, & remaneant inter maſculos de familia dicitur inductum.*
Senſus teſtatoris manifeſtiſſimus magis, quàm verborum interpretatio valet.
7 *Verbũ remaneo eſt cõe, & adiectũ alteri verbo fideicõ-*
ſſum